

ŽELEZAR

Jesenice, 26. aprila 1989

Številka 16-17 • XXXVIII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradackja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, administracija — Mira Šifer in Binka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SZ — Železarne Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah do 24. aprila

Obrati	Skup. proizv.		Prodaja — odprema			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	108,0	100				
Jeklarna 2	113,5	103				
Livarna	41,1	82			1108,6	56
VBS	101,7	97	3209,1	774,9	117361,7	96
HVB	103,9	104	7224,8	1102,8	333447,9	104
HVJ	92,3	99	11474,1	990,6	77461,2	101
PVT	93,8	99	13545,7	1103,1	66311,9	104
VDP	102,8	778	41102,1	990,1	118119,4	82
Zičarna	95,3	99	11911,3	889,2	99338,0	98
Jeklovlek	102,1	99	11836,6	97,4	99075,5	102
Elektrode	103,0	97	11099,4	88,5	55482,2	90
Željarne	106,9	97	6609,5	1109,4	22605,4	98
Zič. valj.	90,8	105	7756,3	770,6	44712,4	109
Železarne	1103,8	1100	223768,9	991,6	1115024,2	97

V preteklem tednu smo do 24. aprila izboljšali rezultate tako v skupni proizvodnji kot tudi v odpremi.

Kljub temu v celoti ne moremo biti zadovoljni z doseženim rezultatom. Zaostanek v končni proizvodnji in odpremi bodo v večini obratov skušali do konca meseca še nadoknaditi.

Najtežje naloge, pa so predvsem v Valjarni bluming štekel, kjer se je zaradi dobrega dela jeklarjev in zastojev v valjarni izredno povečala zaloga polizdelkov; na zalogi je preko 5.000 ton slabov, ki čakajo na valjanje.

Ocenjujemo, da bomo te probleme razrešili tudi z dodatnim obratovanjem. Posamezni obrati bodo zaradi tega obratovali tudi v mesecu aprilu in maju.

Podpredsednik poslovnega odbora
za proces:
Božo Bartelj

Uresničimo prvomajsko sporočilo »Delu čast in oblast«

Pred nami je delavski praznik PRVI MAJ. Ta dan je pred več kot sto leti postal simbol boja delavcev za uveljavitev in pravično vrednotenje dela, za pravice iz dela in končno za boljše in srečnejše življenje. Prav to si želimo tudi danes, ko nas pestijo vsemogoče krize in smo zaradi tega v veliki zagati, kako naprej. Prav gotovo bomo ob vseh programih in reformah prej ali slej našli izhod, vendar ob tem ne smemo prezreti zahtev delavskega razreda, ki so simbolično, a tudi kot dejanska zahteva, izražene v prvomajskem sporočilu: Delu čast in oblast. Ta zgodovinska misel, ideja je včasih tudi samo parola, zato bo pot do prave uveljavitve še precej dolga in zapletena, polna zaupanja in naveličanosti ob vseh mogočih in nemogočih spremembah, preniknem osebnem dohodku itd.

Včasih se človek kar zgrozi ob pripombi nekaterih delavcev, ko svoje nezadovoljstvo izražajo z vprašanjem, če se sploh še splača delati, ali pa trpko ugotovljajo, da se s prejetimi osebnimi dohodki ne da več živeti. Z vidika nenehnih podražitev življenjskih stroškov, ki že resno ogrožajo življenjski standard mnogih delavcev, bi težko ugovarjali kritiki, kajti nenehni dvig cen in inflaciji še ni videti konca. Če pa to presojamo skozi zgodovino delavskega gibanja, v kateri je delo temeljna vrednota, seveda ne kot mezdno in odtujeno delo, ampak kot svobodno združeno delo, osvobodeno vseh izkoriščevalskih razrednih odnosov, delo kot najgloblja človekova potreba, v kateri se človek potrjuje kot človek z vso ustvarjalno energijo in sposobnostjo, potem bi nas taka nezadovoljstva lahko potegnili še v globjo krizo in še bolj ogrozila socialno varnost delavcev.

Dela v nobenem primeru ne smemo razvrednotiti, saj je prav delo tisto, ki nas ob spoštovanju vseh drugih vrednot lahko vleče iz težav, v katerih smo in nas dvigne na višjo znanstveno, tehnološko, organizacijsko, ekonomsko in kulturno raven. Poleg tega ne smemo pozabiti tudi na realno ceno dela, ki ne bi samo sledila »ekonomsko« utemeljenim podražitvam, temveč mora zagotoviti vsem zaposlenim varnost in prireren motiv za fizično in za umsko delo.

S takim vrednotenjem dela moramo zagotoviti, da bo vsak delavec odvisen od rezultatov lastnega dela, od uspešnosti opravljanja in gospodarjenja z lastnimi in družbenimi sredstvi in da bo postal resnični samoupravljač novoustvarjene vrednosti. Tako pojmovanje dela, odprto na uspešno gospodarjenje in samoupravljanje, nam omogoča, da se tudi v podjetjih organiziramo tako, da bomo lahko dosegli ekonomsko učinkovit socializem, tehnološko napredno in inovativno, predvsem pa opor v svet, ki ponekod z velikimi koraki uveljavlja ta načela.

V sedanjem kriznem obdobju, ki se prepleta tudi z zaostrovanjem mednarodnih in medčloveških odnosov, je za ustvarjanje učinkovitejšega socializma zelo pomembno, da bi razumnost ljudi postala trezna in bolj zanesljiva, da bi uspeli premagati težnjo nagonov in nenadzorovanih čustev v odnosih med ljudmi, narodi in narodnostmi v naši skupni domovini SFR Jugoslaviji.

S temi našimi skupnimi željami čestitam vsem delavcem ob 1. maju — mednarodnem prazniku dela!

Predsednik KOO Sindikata Železarne
Edo Kavčič

Danes svečana otvoritev nove lužilnice

Danes, v sredo, 26. aprila, bo ob 10. uri svečana otvoritev nove lužilnice v obratu Žičarna. Vabljeni so delavci in vodstvo obrata, vsi delavci Železarne, krajan, upokojeni žičarji, predstavniki DPS in vsi, ki so sodelovali pri izgradnji objekta.

S svečano otvoritvijo lužilnice bo zaključen projekt izgradnje, ki se je začel v juniju 1986. Kako pomembna je ta pridobitev za obstoj in nadaljnji razvoj okroglega programa in s tem cele Železarne (zaradi kvalitete izdelkov in varstva okolja), najbolje vedo delavci lužilnice in vsi tisti, ki so se z mokro obdelavo površine žice kakorkoli ukvarjali. Do skrajnosti kritično stanje stare lužilnice je trajalo že dalj časa. Iz leta v leto je bilo potrebnih več sredstev za njeno vzdrževanje, pri čemer pa ni dajala izdelkov take kvalitete, kot to zahtevajo veljavni standardi. Problematična je bila predvsem z ekološkega vidika luženja. Kupljena je bila sicer stara lužilnica iz žičarne v Borovljah, kjer jo je postavila firma Vöest sredi sedemdesetih let, vendar je bila takrat ena najsodobnejših lužilnih naprav v Evropi in njena revizija je pokazala, da bo ob postopni zamenjavi določenih sklopov povsem od-

govarjala svojemu namenu. Vrednost investicije danes ocenjujejo na okoli 10 mia din.

Od takrat, ko so se pred skoraj dvema letoma lotili izgradnje nove lužilnice, je bila pravzaprav prehojena dolga pot od adaptacije nekdanje Marčičeve vile kot zamenjave za stanovanjsko hišo, ki je stala na mestu sedanje nevtralizacijske naprave, demontaže lužilnice v Borovljah in revizije celotne opreme, do izgradnje hale in montaže same linije, čemur so sledila poskusna obratovanja ter hladni in vroči testi. 19. aprila lani je bil opravljen tehnični pregled za dve proizvodni fazi, lužilno linijo in nevtralizacijsko napravo, ki sta potem začeli poskusno obratovati, obenem so začeli z montažo regeneracijske naprave, ki predstavlja tretjo, zaključno proizvodno fazo lužilnice.

Sedaj teče poskusno obratovanje za celotno lužilnico. Trajalo bo tri

mesece, nakar bo izstavljeno uporabno dovoljenje. V tem času bo treba zagotoviti vse pogoje za nemoteno obratovanje lužilnice, tako v proizvodnem kot v ekološkem smislu.

Nova lužilnica ima v sistemu dela 5+2 zmogljivosti 100.000 ton lužene žice letno. Lužijo svitke tople valjane, žarjene in patentirane žice ter žice za jeklovlek, teče pa testno luženje pločevine, kajti tudi luženje plošč, ki ga sedaj opravljajo na Javorniku, bo treba prenesti v novo lužilnico.

Z začetkom obratovanja nove lužilnice kot celote so poleg kvalitete luženja zagotovljeni tudi boljši pogoji dela, stroški luženja bodo odslej, ob petkrat manjši porabi kisline, bistveno manjši in, kar je še posebno pomembno, saniran je vpliv kisline na okolje, ker kislina v Savo ne oteka več.

Vsem, ki so sodelovali pri izvedbi projekta lužilnica, naše iskrene čestitke.

db

Delavkam in delavcem TOZD in delovne skupnosti naše železarne, njihovim svojcem in vsem bralcem Železarja in občanom

Čestitamo

ob 27. aprilu — dnevu OF, in 1. maju — prazniku dela.

Inovacijska dejavnost v preteklem mesecu

V mesecu marcu so odbori za gospodarstvo na treh sejah obravnavali enaintrideset predlogov tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek znaša 1.643.338.070 din, zato je sedemindeset novatorjev prejelo 21.103.410 din posebnih nadomestil ali 1,3 % od ugotovljenih koristi.

TOZD Talilnice

Francu Novaku je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za izdelavo zbirnega rezervoarja in recirkulacije povratnih emulzij na ASEA peči; s tem je prihranil na olju ter zmanjšal onesnaževanje reke Save, kamor se je izpuščala emulzija.

Boristu Truhačevu in Mihju Jurkoviču je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za zamenjavo gibljivih cevi za dovod hladilne vode na krmilne cone KL naprave s fiksno izvedbo; s tem je odpadla uporaba dragih gibljivih cevi in njihova težka montaža, ponavadi neposredno po saržu, ko so v komori zelo težki pogoji dela.

Muju Rekiču je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za izdelavo transportnega voza za PREVOZ vmesnih ponov, kokil in upogibnih con na KL. Tako je zmanjšal stroške vzdrževanja vilčarja in porabo goriva ter preprečil izpad proizvodnje gredic, zmanjšal pa se je tudi fizični napor.

Francu Smoleju, Emilu Baumanu in Karlu Ravniku je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo pokrova ponovce za izdelavo nerjavnih jekel na VOD napravi. Avtorji so izdelali enostavnejši in lažji obroč, ki je bolj primeren za izdelavo in popravilo, ima večjo vzdržnost, omogoča pa tudi boljše tesnenje.

Dragu Kodriču in Emilu Jaklju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za izdelavo vmesne omarice za elektro napajanje škarij na KL. Rezultat je prihranek pri času menjave kablov in pri porabi materiala, delo je sedaj lažje, hitreje opravljeno in bolj varno.

Boristu Truhačevu in Dragu Kodriču je bilo odobreno tretje posebno nado-

mestilo za zamenjavo cilindra gibljivega nosilca zgornjega noža s fiksno ploščatim nosilec; obseg in stroški vzdrževanja škarij so sedaj manjši.

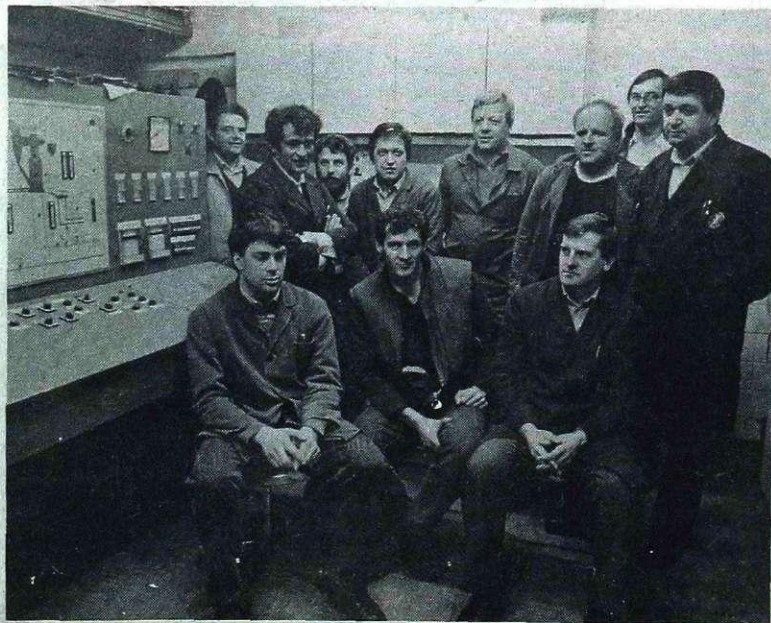
Mihju Jurkoviču in Boristu Truhačevu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za nov način hlajenja ohlajalnice in delovnih cilindrov vlečnega ravnalnega aparata na KL. S tem sta zmanjšala stroške vzdrževanja in odpravila nevarnosti za nezgode in poškodbe, fizikalne škodljivosti in težko fizično delo.

Jožu Arhu, Marjanu Demšarju, Henrikju Zupanu, Karlu Ravniku in Emilu Baumanu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za zamenjavo apnenca z dolomitom pri proizvodnji jekla v električnih pečeh, kar predstavlja povečanje vzdržnosti sten peči, zmanjšanje specifične porabe električne energije in nižje stroške dolomita v primerjavi z apnencom.

Janezu Markovcu, Marjanu Demšarju in Karlu Koblarju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za novo izvedbo pritrditve izlivkov na vmesno ponovco kontiliva. Z novo izvedbo so dosegli manjšo možnost poškodbe potopnega izlivka, enostavnejšo montažo, cenejšo izdelavo in pripomogli k varnejšemu delu.

Vinku Begušu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo lamelne sklopke AWH 102 za pogon oscilatorja na KL; s tem je prihranil devizna sredstva, ker sklopki ni treba uvažati.

Aloju Lebarju, Jožu Arhu in Zvonetu Azmanu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo vodohladnega obroča kotla LECTROMELT elektro peči. Kotel se sedaj med obratovanjem manj deformira zaradi vpliva vročine; večala se je trajnost oboda (Nadaljevanje na 2. strani)

Skupina za zagon regeneracije v komandni kabini (foto: Irena Kučina)

Hala nove lužilnice

Inovacijska dejavnost v preteklem mesecu

TOZD Ploščati program

Bogdanu Stocca, Antonu Šteblaju in Djuru Jelaviču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za zmanjšanje količine ferita in uvedbo novega režima ogrevanja v globinskih pečeh. S tem so znižali vsebnost ferita in povečali plastičnost jekla, z dodatkom večjih količin livnega praška pa so zmanjšali skupke titanovih karbonitridov.

Branku Strmoletu in Darku Celarcu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za zamenjavo materiala za izdelavo distančnikov za potisno peč RUST, kar predstavlja prihranek pri materialu in razrezu.

Filipu Marinišku in Francu Puklu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo prototipa merilne naprave za merjenje profila števčlovih valjev. Ta zagotavlja kontrole faktorjev, ki vplivajo na pravilnost geometrije preseka TVT in s tem v zvezi tudi na izboljšanje oblike TVT, lažje hladno valjanje in boljše kakovost hladno valjanih trakov.

Branku Banku in Mihlu Hladniku je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za povečanje zmogljivosti linije CRNO in podaljšanje vzdržnosti valjčnic, kar predstavlja zmanjšanje zastojev, manjšo porabo valjčnic in povečano proizvodnjo.

Mihu Hladniku in Ljubomiru Kosmaču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za novo tesnilno gumo iz Save Kranj za žarilne zvonove. S tem sta prihranila devizna sredstva, ker ni bil potreben voz tesnilnih gum, zmanjšali so se zastoji zaradi neredne dobave iz uvoza.

Antonu Golju in Jožu Sodja je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo napajanja el. motorjev na vročih navijalcih štekla; viden je prihranek pri materialu, zastoji so manjši, varnost delavcev je večja.

Dragu Lavtičarju in Janezu Novaku je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za izdelavo palet in enostranske zapenjalne naprave za skladiščenje in odpremljanje diskov. S tem se je povečala proizvodnja, odpravila sta težko fizično delo z uvedbo mehanizacije.

Jožetu Zidarju, Janezu Rozmanu in Jožetu Mirtiču je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za izdelavo 10 KN konzolnega žerjavnika za transport pri adjustiranju pločevine; odpravila sta ozko grlo v obratu.

Miru Lebanu, Matjažu Zupanciču in Miru Buha je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za izdelavo programatorja za vklop ventilov oksidnih filtrov v regeneraciji HVB; povečala se je zanesljivost obratovanja oksidnih filtrov in zmanjšali vzdrževalni posegi.

Zdravku Jamarju, Antonu Ravniku in Ivu Cundriču je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za izboljšanje izpiranja luženih trakov v HVB; zmanjšala se je poraba krtac in olja, zmanjšali pa so se tudi posegi vzdrževalcev.

TOZD Okrogli program

Ivanu Žuniču, Dragu Finžgarju in Francu Berniku je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za spremembo krožnika na navijalcih BB 300 za navijanje žice. S tem so se zmanjšali zastoji na navijalcih.

Ivanu Žuniču in Dragu Finžgarju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za zaščito pogonskega in prostotnega kolesa na transportni žičnici pod izpadom galove verige; preprečila sta zastoj in izpad proizvodnje.

Milošu Gašperinu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo pogona ventilatorja na žičarskem stroju Vaughn 5/6; zmanjšali so zastoj, ki so nastajali, rezerve pa ni bilo.

Zmagu Žagarju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za krmljenje dozirnih črpalk preko procesnega računalnika, to pa je povzročilo manjšo porabo električne energije, ker le-ta v rezervoarju miruje; možno je doziranje kljub okvari elektromagnetnega ventila.

Janezu Begešu, Stanetu Sedlarju in Francu Terseglavu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za ponovno koriščenje odpadnih elektrodnih mas pri izdelavi elektrod; zmanjšali so stroške surovin za izdelavo elektrod, saj so večinoma iz uvoza.

B.

Kaj je novega v sindikatu

Z občnih zborov

Danes nadaljujemo s kratkimi povzetki vsebinskih razprav občnih zborov osnovnih organizacij sindikata, ki se v tem mesecu končujejo.

Osnovna organizacija sindikata Jeklovlek je svoj letni sestanek izpeljala že v februarju, zapisnik pa smo prejeli nekoliko kasneje.

Predsednica izvršnega odbora Vojka Legat je v svojem poročilu strnila najpomembnejše aktivnosti, s katerim se je srečeval sindikat v preteklem letu. Največ pozornosti je namenila razmeram v našem gospodarskem in političnem življenju, ki imajo svoj vpliv tudi v delovni organizaciji. Številni ukrepi državne administracije, pa tudi sindikata, niso zadostni, da bi bistveno izboljšali razmere, zato se je zavzela za reformo sindikata, kjer se mora uveljaviti avtonomnost in strokovnost, ki bo z argumenti uveljavljala interese delavcev.

Vedno aktualni problematiki osebnih dohodkov je namenila precej kritičnih ocen, čeprav so tudi tu premiki na boljše. Celotni problematiki je nujno nameniti vso strokovnost, hkrati pa je potrebno prisluhniti tudi pripombam delavcev, ki hočejo biti seznanjeni z vsemi spremembami. Posebno je poudarila, da je potrebno vso pozornost nameniti opisom delovnih mest, čimprej uvesti napredovanje na delovnem mestu, preveriti norme in takoj pristopiti k reševanju delovnih mest, ki so ocenjena od 5. do vključno 7. kategorije. Na ta vprašanja še vedno niso dobili zadovoljivih odgovorov, zato pozivajo vodstvo obrata in vodstvo temeljne organizacije, da ta vprašanja čimprej razreši.

Udeleženci občnega zbora so v razpravi podprli te ugotovitve in se dogovorili, da bodo na izvršnem odboru še podrobneje obdelali svoj program dela za prihodnje leto.

TOZD Okrogli program je po zaključku vseh letnih sestankov osnov-

nih organizacij sindikata sklical tudi konferenco sindikata temeljne organizacije, na kateri je poročilo podal njen predsednik Jakob Veber, ki je preteklo leto ocenil:

»Menim, da je bilo preteklo leto za nas sindikalne aktiviste zelo pestro. Sestajali smo se takrat, ko je to od nas zahtevala situacija za sprejemanje določenih stališč in usmeritev. Mnenja sem, da se je tudi po izvršnih odborih delalo zavzeto z ozirom na čas, ki nam je kot neposrednim delavcem v proizvodnji za sindikalno delo odmerjen.

S svojim delom pa ne smemo biti v celoti zadovoljni. Ena od zelo pomembnih nalog za delo v prihodnje naj bi bila večja prisotnost nas vseh med delavci. V nadaljevanju bo naše delo moralo imeti poseben poudarek na aktualnih gospodarskih razmerah v OZD in družbi v celoti, prenovi gospodarstva in mestu ter vlogi sindikata v njem. Če se spomnimo na čas za nami, ugotovimo, da smo se tudi v našem tozdu v lanskem letu srečali z izrednimi sestanki, z ustavitvami dela, skratka z vse večjim nezadovoljstvom delavcev. Vrto glava rast življenjskih stroškov, zastojanje rasti osebnih dohodkov, skratka splošno slabšanje ekonomskega položaja delavcev in počasnost reševanja njihove problematike s strani vodstvenih struktur, to so bili v glavnem vzroki za nezadovoljstvo. Mnenja sem, da bo treba še več truda vložiti v boj za plačilo po rezultatih dela.

Značilno za naš tozd je, da sedanja parola, da denarja ni, onemogoča posodobitev tehnologije, zato smo se z našimi dokaj starimi in iztrošenimi stroji znašli pred tem, da so dela in opravila v naših obratih med najtežjimi in obnem najmanj vrednotenimi. Tako sta še vedno, kljub dvoletnemu opozarjanju, obrata Elektrode in Žebljarna na dnu plačilne lestvice, Žičarna in Jeklovlek pa sta samo občasno na povprečju Železarne. Delno po zadnjih popravkih kategorij otežkočenih doda-

tkov nekoliko izstopa le Valjarna žice in profilov. Kljub težkim pogojem dela imamo dobre proizvodne rezultate, le v osebnih dohodkih preveč zaostajamo. V našem tozdu je največ dela v individualnih normah, zato zaposleni nosijo največ rizika tudi za neodgovarjajoč material, kar negativno vpliva na doseganje norm. Zato predlagam, da današnja konferenca sprejme sklep, da skupaj z vodstvom TOZD zahtevamo ponoven pregled vseh del in nalog v TOZD Okrogli program in jih po potrebi ponovno opredelimo in ocenimo.

V razpravi so prisotni še posebno kritično ocenili spremembe samoupravnih aktov in predlagali:

— da naj gre vsak akt ločeno na referendum,

— da naj se pripravi analiza, ki naj ugotovi, ali so bili delavci dovolj dobro seznanjeni s spremembami in novostmi ter kaj prinašajo,

— da razporeditev delovnih mest v Železarni od 15. do 20. kategorije ni ustrezna,

— da je potrebno upoštevati mnenje in pripombe SDS.

Direktor TOZD Okrogli program Franc Vičar je še posebej poudaril, da je v predlagani metodologiji krivulja zahtevnosti del in nalog neustrezna. Tudi razpravljalci so mnenja, da na tak način kategorizacija delovnih mest ne bo zadovoljivo izvedena, zato vztrajajo pri uskladitvi.

Ob koncu razprave so bili enotni, da še vedno delujemo preveč forumsko in da premalo upoštevamo mnenje in predloge delavcev. Sindikalna konferenca TOZD Okrogli program se še ni v zadostni meri živela v svojo povezovalno

in usklajevalno vlogo med osnovnimi organizacijami sindikata, zato bo prav to ena pomembnih nalog v prihodnje.

SINDIKAT ŽELEZARNE

Na osnovi 50. člena Statuta delovne organizacije in 20. člena Poslovnika za delo samoupravnih organov in delegacij

sklicujem

19. sejo Delavskega sveta Železarne Jesenice, ki bo v sredo, 26. aprila, ob 6.15 v zgornjih prostorih Kazine.

Dnevni red:

1. Pregled izvajanja sklepov
2. Možnost odkupa dela tujega dolga Železarne Jesenice
3. Rezultati referenduma o dopolnitvah Samoupravnega sporazuma
4. Potrjevanje latentnih izgub in latentnih rezerv v zaključnem računu 2 za leto 1988
5. Delegatska vprašanja in pobude
6. Razno

Predsednik delavskega sveta
Janez Kunstelj

Kadrovsko gibanje v marcu

REDNO UPOKOJENI:

Marija Babič, 1931, Energetika — 27 let v ŽJ; Marija Brkič, 1934, Družbeni standard — 32 let v ŽJ; Rozalija Čučak, 1937, Hladna valjarna Bela — 17 let v ŽJ; Alojz Debevec, 1933, Valjarna žice in profilov — 31 let v ŽJ; Ivan Frelj, 1931, Strojne delavnice — 33 let v ŽJ; Jože Jamar, 1934, Valjarna debele pločevine — 39 let v ŽJ; Rozalija Jelenič, 1933, Družbeni standard — 20 let v ŽJ; Lovrenc Kalamar, 1931, Strojne delavnice — 39 let v ŽJ; Anton Kastelic, 1933, Predelava valjanih trakov — 31 let v ŽJ; Vencelj Košir, 1935, Vzdrževanje — 32 let v ŽJ; Aleksander Kotnik, 1929, splošni sektor — 20 let v ŽJ; Marija Milošević, 1938, Vzdrževanje — 35 let v ŽJ; Cvetka Marija Novkovič, 1934, Vzdrževanje — 16 let v ŽJ; Marija Posušen, 1934, Družbeni standard — 16 let v ŽJ; Ivanka Rebselj, 1935, Družbeni standard — 35 let v ŽJ; Dominik Soklič, 1938, Jeklarna 2 — 32 let v ŽJ; Karel Sračnjek, 1932, Hladna valjarna Jesenice — 29 let v ŽJ; Drago Stanič, 1936, Jeklarna 1 — 29 let v ŽJ; Ivan Ščulac, 1930, Hladna valjarna Bela — 34 let v ŽJ; Mihaela Tavčar, 1934, Družbeni standard — 24 let v ŽJ; Srečko Torkar, 1931, Transport — 40 let v ŽJ; Rafael Travnik, 1929, Transport — 39 let v ŽJ; Ivan Žibert, 1938, Jeklarna 1 — 31 let v ŽJ in Marija Žuber, 1937, Elektrode — 35 let v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI:

Štefan Črnko, 1935, Jeklarna 1 — 27 let v ŽJ; Antonija Pintar, 1936, Jeklovlek — 18 let v ŽJ in Irena Simčič, 1939, Valjarna bluming štekel — 30 let v ŽJ.

KADROVSKO GIBANJE V MARCU

TOZD/DSSS	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE				PREKINILI DEL. RAZMERJE					
	iz JLA	stipen.	ostali	SKUPAJ	v JLA	disc. od.	po skl. ODR	upokoj.	umrli	SKUPAJ
Talilnice	—	—	—	—	1	—	—	4	6	785 715 689
Ploščati program	1	4	3	8	3	1	7	6	17	1133 1066 1080
Okrogli program	3	2	4	9	2	1	—	3	6	891 881 900
Tehnične dejavnosti	9	—	2	11	8	2	3	8	21	1918 1820 1762
Komerciala	—	—	1	1	—	—	—	—	1	155 150 160
Družbeni standard	—	—	1	1	—	—	—	5	5	190 181 184
DSSS	—	—	1	1	—	—	8	1	9	942 816 723
Železarna (1)	13	6	12	31	14	4	20	27	65	6014 5629 5498
Kader v pripravi (2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47
1 + 2 skupaj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5676

Obvestilo invalidom Železarne

Obveščamo vse invalide Železarne, da bo pri majskem OD odtrgana članarina, in sicer za leto 1988 in 1989 v višini 2.000 din na leto; skupni znesek članarine je 4.000 din.

Prikazan bo pod šifro 870 (članarina livarne).

Vse informacije lahko dobite pri tajnici Aktiva invalidov Marinki Preželj, Žičarna, interni ☎ 20-35.

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (23)

Morda ni odveč omeniti, da odgovornost za tehniško dediščino oz. dediščino nasploh pripada tistemu, ki je lastnik. Toda lastnik mora imeti za to razumevanje, strokovna navodila in predvsem finančne možnosti. V primeru, ko je železarna naenkrat postavljena pred problem ohraniti precejšnje število opisanih naprav in strojev, je seveda vprašanje odgovornosti bolj zapleteno in finančno še toliko težje. Včasih se postavlja vprašanje: napredek ali vztrajanje pri tradiciji? S spomeniško varstvenega stališča bi bil odgovor napredek, vendar ne na račun uničevanja dediščine in pozabljanja zgodovine.

Nimam namena naštevati še nekatere manjše zanimivosti, na katere so nas v zadnjem času opozorili delavci obratov in služb. Lahko rečem, da je večina predlogov za obranitev opravičenih in da se bomo o vsaki napravi oz. stroju prej temeljito pogovorili, preden bo zadeva morda romala na odpad oz. ji bo usojeno »preživeti«. Večkrat sem zapisal, da je proglasitev dediščine obvezujoča in ne samo črka na papirju, čeprav se tega skoraj po pravilu nihče ne drži. Če bomo v železarni rekli, da je neka naprava pomembna tehniška dediščina, potem bomo morali poskrbeti tudi za njeno obnovo in prezentacijo, ne pa, da bo obležala nemočno na robu nekega skladišča in čakala boljše čase.

Eno od odločujočih vlog mora pri tem seveda imeti Tehniški muzej, za kar pa bo moral ustrezno razrešiti skladiščne oz. depojne probleme; deponiji so prenapolnjeni in neopremljeni

in je vsako najmanjše skladišče v železarni boljše opremljeno. Poleg tega so muzejski predmeti zanimivosti, ki zahtevajo stalno temperaturo in vlago, pa še režim čuvanja mora biti strog. Z adaptacijo še nekaterih praznih prostorov v Ruardovi graščini na Stari Savi bi bil ta problem vsaj za nekaj let rešeno, čeprav še vedno ostaja vprašanje večjih predmetov (kateri predmet v železarni ni vsaj težak, če že ni velik?) kot so lokomotive, turbine, vagončki

Obvestilo uredništva

Bralce in dopisnike Železarja obveščamo, da naslednja številka glasila izide 11. maja.

Uredništvo Železarja

itd., ki jih seveda ne moreš skladiščiti v grajskih sobanah, ampak v skladišču, ki ima ustrezne dimenzije.

Še vedno mislim, da neko manjše skladišče na Jesenicah ne bi smelo biti problem, saj imamo vendar vrsto opu-

čenih objektov, od aglomeracije do martinov.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Prenatpana muzejska skladišča, brez ustrezne opreme, svetlobe in ogrevanja (foto: Silvo Kokalj)

Valjarna debele pločevine

Najšibkejši člen je valjavska proga

Težave v Valjarni debele pločevine so se začele že lani v drugi polovici leta, vendar so na podlagi sanacijskega programa lanske poslovno leto zaključili po načrtu. Težave iz lanskega leta so se v letošnjem prvem tromesečju še stopnjevale, posledica tega pa je neizpolnjevanje družbenega načrta. Ta je predvideval 17.200 ton skupne proizvodnje in 16.220 ton končne proizvodnje; pri skupni proizvodnji so naredili 13.596 ton ali 79%, pri končni proizvodnji pa 13.028 ton ali 80,3%.

Zaradi omenjenih težav so aktivnosti za njihovo zmanjševanje začeli že februarja letos, ko so naredili analizo vzrokov. Pobudo zanjo je dal obratovodja Janez Rozman, čeprav je pričakoval, da bodo prvi reagirali poslovodni delavci. V analizi je kot osnovne vzroke za nakopičene probleme v Valjarni debele pločevine navedel kadrovske težave, probleme pri vzdrževanju, težave zaradi nedokončanih investicij, pri organizaciji dela in tehnologiji ter težave zaradi slabih pogojev dela in vrednotenja, kar vpliva tudi na medsebojne odnose.

Na problematiko pomanjkanja delavcev je najbolj vplivala naložba v finalizacijo debele pločevine. Uredile so se zmožljivosti toplotne obdelave, saj so v ta del proizvodnje kadrovali dobre delavce, progi, ki je osnovni razlog za nedoseganje proizvodnje, pa niso namenili toliko pozornosti, zato je progo v zelo kratkem času zapustilo precej dobrih in usposobljenih delavcev. Delovni pogoji so namreč na tej progi najslabši, saj je stara že 40 let, bistvenih modernizacij pa ni bilo. Tudi pri nagrajevanju delavcev nikamor ne pridejo, ker je bil njihov predlog najbolj odgovornih delavcev in ga sedaj železarski mlini še kar meljejo.

Pri vzdrževanju se veliki problemi pojavljajo predvsem takrat, ko gre za vzdrževanje hidravličnih naprav, montažo in gradbeno vzdrževanje, ker organizacija vzdrževanja na teh področjih ni najboljša. Pri rednem elektro in strojnem vzdrževanju ter pri vzdrževanju žerjavov in RTA nimajo težav.

Zaradi nedokončanih investicij imajo največ problemov z atmosfero v pečeh loi in drever, pojavljajo pa se tudi razne malenkosti, ki prav tako vplivajo na uspešno delo. Peči so takšne, kot so sedaj, tudi energijsko preveč požrešne in za današnji čas res niso več primerne; na enoto proizvoda porabijo dvakrat več energije kot je potrebno.

Zaradi prehoda iz stare v novo jeklaro se je stopnja predelave povečala za 15%. Prej so valjali slabe debeline od 100 do 200 milimetrov, sedaj, ko so vliči na kontilivu, pa imajo vsi debelino 200 mm. Tako se je zelo povečal čas

predelave, zmožljivosti valjavske proge pa so občutno manjše. Na težave v Valjarni debele pločevine je vplival tudi nov asortiment, saj je metalurška fakulteta iz Ljubljane ugotovila, da z valjanjem zahtevnejših kvalitet progo preveč obremenjujejo. Proga je bila namreč narejena za valjanje navadnih kvalitet, zato je ob novem asortimentu tudi več okvar in zastojev. Svoje pa prispevata tudi iztrošenost in zastarelost, saj take proge nikjer v Evropi nimajo več.

Pogoji dela so v Valjarni debele pločevine zelo težki (prah, ropot, preprih, nizke temperature in visoka vročina), kar se pozna tudi pri zdravju zaposlenih; bolniška odsotnost tega obrata je največja v celi železarni.

Ko govorimo o medsebojnih odnosih, bi lahko rekli, da so v redu, vendar očitno nekaj je narobe, saj je fluktuacija vodstvenih delavcev precej velika. V osmih letih je iz tega obrata odšlo osem inženirjev v druge obrate naše železarne in izven nje, vendar se tudi tisti, ki so ostali v železarni, v Valjarno debele pločevine nočejo več vrniti. Zakaj je tako, bodo skupaj z oddelkom za industrijsko psihologijo poskušali ugotoviti z meritvami delovnega vzdušja.

Če povzamemo, lahko rečemo, da je osnovni vzrok za težave Valjarne debele pločevine valjavska proga, in sicer kadrovanje delavcev zanjo, zastarelost same proge (remont v letošnjem letu ni bil predviden). Na večje probleme vplivajo tudi asortiment valjanja (povprečna debelina plošč se znižuje), vedno več zahtevnih kvalitet in razdrobljena naročila (take so zahteve trga) ter neprimeren vložek (slabi s kontiliva so predebili).

In kako naprej? Vodstveni delavci obrata in temeljne organizacije Ploščati program so skupaj s poslovodnim odborom in temeljno organizacijo Tehnične dejavnosti naredili program ukrepov, ki zajemajo predvsem: generalni remont (izvaja se prav v teh dneh); Jeklaro 2 je treba usposobiti za odlivanje slabov 160 mm; standardizirati je treba formate pločevine; del programa valjanja je treba prenesti v Valjarno bluming štelcel (poskusi so narejeni in

prvi rezultati so ohrabrujoči); skupaj z metalurško fakulteto pripraviti predlog posodobitve; urediti vrednotenje ključnih del v obratu in obrat tudi kadrovske sanirati. Ocenjujejo, da bodo z izvajanjem predlaganih ukrepov poslovni rezultati Valjarne debele pločevine že v drugem polletju letošnjega leta občutno boljši in da bodo tudi za ta obrat prišli lepši časi.

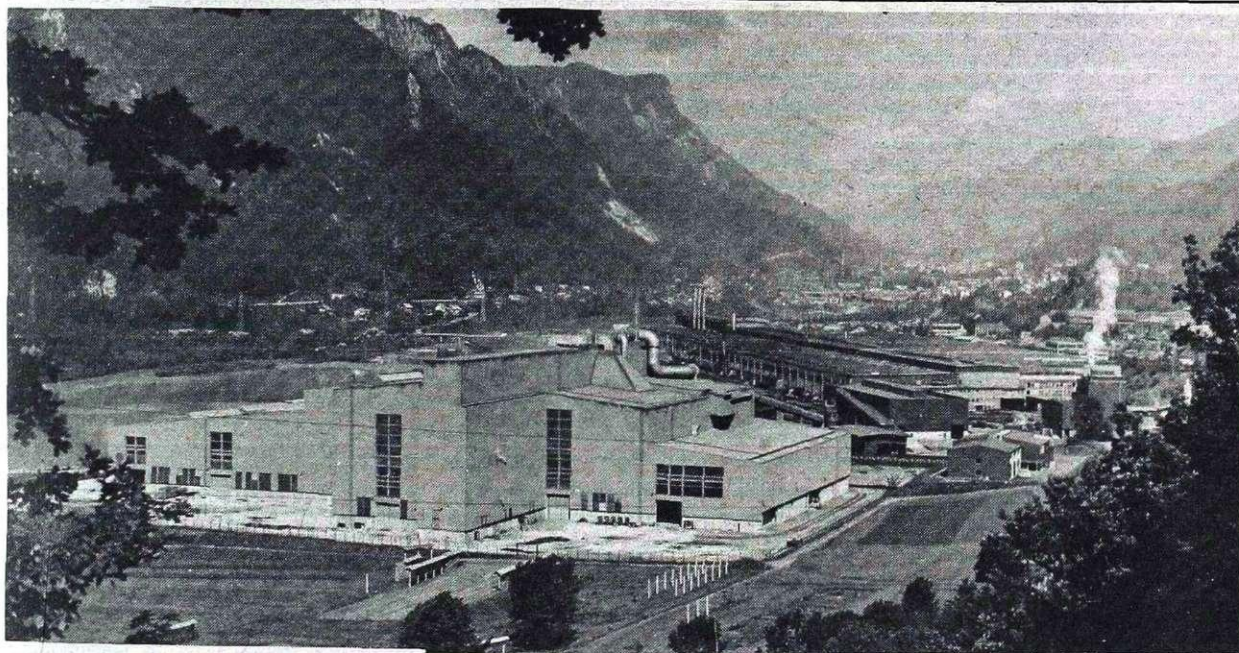
Valjarna debele pločevine ne izstopa med drugimi obrati železarne, le to smolo ima, da je v prvem tromesečju letošnjega leta zaradi omenjenih razlogov naredila 3000 ton manj proizvodnje, kot je bilo načrtovano. Če bi lahko mesečno naredili tisoč ton več, ne bi bilo nobenega problema. Lani so se dogovorili, da se generalni remont Valjarne debele pločevine zaradi zelo slabega finančnega položaja železarne prestavi v letošnje leto, kar pa se zelo maščuje. Potisna peč namreč od novembra lani kar štirideset dni ni obratovala, to pa pomeni 4000 ton manjšo proizvodnjo. Predvidevajo, da bodo po letošnjem remontu, ki se je začel 15. aprila in naj bi bil zaključen 1. maja, načrt za april izpolnili. To bodo dosegli tako, da bodo porabili vse medfazne zaloge; ker teh ne bo več, bo maj katastrofalen, če Valjarni debele pločevine ne bo pomagala Valjarna bluming štelcel.

Se pred dvema letoma so delavci odpreme v VDP zahtevali, da se proga ustavi, ker so bili založeni s pločevino. Pred dvema letoma termična obdelava namreč še ni dobro stekla. Sedaj pa je položaj ravno obraten — sedaj je termična obdelava stekla in je proga ne more dohajati. Zato so v zadnjih mesecih leta 1988 izčrpali zaloge in dosegli načrt, sedaj pa ni zalog ni več.

Delavci tega obrata so se zelo trudili, da bi proizvodnjo spravili v normalen tek, zato so delali tudi ob sobotah in nedeljah, njihova prizadevnost pa se je še povečala pred remontom, ko so bili prosti le po osem ur na dan; vse z namenom, da bi bil primanjkljaj v proizvodnji čim manjši.

Vsa prizadevanja zaposlenih in dragi remontu pa ne bodo obrodili sadu, če v Valjarni debele pločevine ne bomo naredili rekonstrukcije ogrevne peči, valjavske proge in škarij. Valjarna debele pločevine namreč letos praznuje svojo štiridesetletnico, prav toliko pa so stari tudi njeni najbolj pomembni deli.

Lilijana Kos

Panorama Jesenic

(Foto: Silvo Kokalj)

Pregled sestankov SDS

V minulem tednu so se samoupravne delovne skupine ponovno seznanile s predlogom dopolnil Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe. Pripomb je bilo bolj malo, tako da tokrat kaže, da bo referendum uspel. Sicer pa bomo ob izidu Železarnja že natanko vedeli, koliko takšna ocena drži.

Zapisnike s pripombami smo posredovali sindikatu Železarne, zato se tokrat omejujemo le na pregled sestankov tistih SDS, ki pripomba na predlog dopolnil niso imele, opozorile pa so na nekatere druge probleme v svojem okolju.

Iz obrata Jeklaro 1 smo prejeli zapisnike SDS talilniške naprave 1, 2, 3 in 4, valilniške 1 in 3, priprava vložka 1, 2, 3 in 4, predelava talilniških odpadkov, kontiliv 2 in 4, kamnolom ter ponovno podarstvo 2 in 3. SDS talilniška naprava 4 zahteva, da se v Jeklaro 1 ali v njeni bližini uredi rešilna postaja. Rešilna postaja je bila namreč ukinjena z ugasnitvijo zadnje martinove. SDS priprava vložka 2 meni, da je letovanje v počitniških domovih in prikolah železarne predrago.

Iz obrata Bluming štelcel smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, bluming 1, 2 in 3, adjustaža bluming 1 in 2, adjustaža štelcel 1 in 2 ter adjustaža štelcel Javornik. Na sestanku SDS bluming 1 in 2 valjavci opozorili na nezdružbe ekološke razmere, v katerih morajo delati. Vprašujejo, če za dela v takih pogojih obstoji možnost, da pridobijo beneficirano delovno dobo. Na koncu dodajajo, da bi bilo treba popraviti odpravevalno napravo. Podobnega mišljenja je tudi SDS bluming 2. Po njenem mnenju bi morala ustrezna komisija čimprej izmeriti prah in pare, ki so jim valjavci izpostavljeni pri valjanju dinam in krom pločevine. Čimprej naj se jim tudi posreduje rezultate teh meritev in oceno o upravičenosti do beneficirane delovne dobe. Takšnim stališčem se pridružuje tudi SDS bluming

3. SDS adjustaža štelcel Javornik kot običajno ne pozablja omeniti prenikljivih osebnih dohodkov. Novost pa je pritožba na ukinitvev zaščitnih sredstev (srajce), ki je najbolj prizadela žarilce.

Iz obrata Hladna valjarna Bela smo prejeli zapisnike SDS vodstvo + odprema, lužilnica 2 in 3, žarilnica 1, 2, 3 in 4, adjustaža 1, 2 in 3 ter valjarna 1, 2, 3 in 4.

SDS vodstvo + odprema pod točko razno v zvezi z inovacijskim dohodkom vprašuje, zakaj še ni sprejet nov pravilnik. Ugotavlja namreč, da so »sedanja izplačila zelo mizerna«.

Na sestanku SDS lužilnica 3 je bila postavljena zahteva, da se pregleda in ponovno oceni otežkočeni dodatek za delo, ki ga opravljajo lužilci SSAP.

Tudi člani SDS žarilnica 1 menijo, da je otežkočeni dodatek, do katerega so upravičeni delavci po sedanjih opisih oziroma analizi del in nalog, občutno prenizek. Pod razno predlagajo, naj bi ob izplačilu osebnih dohodkov v prihodnje izplačevali višje gotovinske zneske kot sedaj. Žerjavovodjo pa zanima, če mu glede na povečan obseg del izven opisa njegovih delovnih nalog in za nekoliko zmanjšan obseg njegovih delovnih nalog ne pripadajo ure za manjkajoče.

Zaradi ur za manjkajoče se pritožujejo tudi delavci SAN (SDS žarilnica 3). Takole so zapisali: »Delavci SAN nikakor niso zadovoljni s predlogom za manjkajoče ure od 1 do 2. Pravijo: kako je možno tako enostransko ocenjevati delo na SAN. Sprašujejo, kdo pripravi kolobarje za založitev, čiščenje postavkov in še vsa ostala dela, ki so potrebna na oddelku SAN. Predlagajo, da se delavci v vodstva nagradi z 1.000.000 din za predlog odzemanja pravic do upravičenega dohodka za manjkajočega delavca.«

SDS žarilnica 4 opozarja, da se kontinuirano, že več seji nazaj, pojavlja problem nabave materiala v skladiščih. Glede na situacijo je problem po njihovi oceni rešljiv le s samoorganizacijo znotraj obrata. Pod točko razno je delavec RWL izrazil željo, da se mu posreduje izveček iz norm za previjanje na liniji RWL.

SDS adjustaža 1 je pod razno razpravljala o novih normah za adjusterje in paletarje ter o delovni disciplini (zapuščanje delovne-

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

1. maja, Klemen HRIBAR, STK, Jesenice, Udarca 5, ☎ 83-901.
2. maja, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128 b, ☎ 73-831.
3. maja, Marin GABROVŠEK, poslovodni odbor, Bled, Ribenska 8 c, ☎ 78-157.
4. maja, Janez BIČEK, TOZD Talilnice, Jesenice, Udarca 9, ☎ 83-193.
5. maja, Jernej HOČEVAR, prodajni oddelek, Jesenice, Kejžarjeva 38, ☎ 82-118.
6. maja, Bojan ERJAVŠEK, kadrovske sektor, Jesenice, Tomšičeva 53, ☎ 82-760.
7. maja, Anton KELVIŠAR, Žičarna, Jesenice, Cesta na Golico 16, ☎ 82-475.
8. maja, Tomaz KAVČIČ, PVT, Radovljica, Langusova 39.
9. maja, Sašo KAVČIČ, HVJ, Hrušica 176.
10. maja, Jože KRAMAR, TOZD Tehnične dejavnosti, Mojstrana, Dovje 112, ☎ 89-129.
11. maja, Oskar KURNER, SRR, Jesenice, Tavčarjeva 9, ☎ 81-214.
12. maja, Aleš LAGOJA, RO, Zirovnica, Smokuč 59, ☎ 80-863.
13. maja, Sašo MANDELJC, Valjarna bluming štelcel, Jesenice, Tomšičeva 88, ☎ 82-054.
14. maja, Valentin MARKEŽ, Vzdrževanje, Jesenice, C. talcev 4 b, ☎ 83-345.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 1. 5.	Miran Kovač	Janez Kovač
Torek — 2. 5.	Jože Ravnik	Janez Faletič
Sreda — 3. 5.	Franc Bassanese	Jože Cej
Četrtek — 4. 5.	Franc Zupančič	Adam Kovač
Petek — 5. 5.	Miroslav Zupan	Janez Arh
Sobota — 6. 5.	Matija Urh	Alojz Slivnik
Nedelja — 7. 5.	Alojz Varl	Marjan Erman
Ponedeljek — 8. 5.	Miha Šlibar	Pavel Zupan
Torek — 9. 5.	Martin Brumat	Marjan Trontelj
Sreda — 10. 5.	Zdenko Cund	Marko Sušnik
Četrtek — 11. 5.	Mitja Kersnik	Berti Krapež
Petek — 12. 5.	Vlado Repe	Zvonko Medja
Sobota — 13. 5.	Pavel Zmitek	Stane Eržen
Nedelja — 14. 5.	Marjan Pintar	Karel Koblar

Služba obratne ambulante

Od 3. do 5. maja bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.
V soboto, 6. maja, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
Za borce: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: do nadaljnjega zaprta.
V soboto, 6. maja, samo dopoldne: zobna ambulanta ne dela.

Od 8. do 13. maja bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek, Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.
V soboto, 13. maja, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek.

ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
V soboto, 13. maja, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

27. aprila, Borut VEBER, Jesenice, C. revolucije 11, ☎ v službi 83-281.
29. in 30. aprila, Urša OBLAK, Dovje 78, ☎ doma 89-187, ☎ v službi 83-281.
1. in 2. maja, Rife JASAREVIČ, Jesenice, Kurirska 1 a, ☎ doma 83-831, ☎ v službi 83-916.
6. in 7. maja, Anton MOHORČ, Jesenice, Kurirska 1 a, ☎ v službi 83-281.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

(se nadaljuje)

CSI — Božidar Lakota

Odbori za gospodarstvo

TOZD Ploščati program

Odbor za gospodarstvo v TOZD Ploščati program je na 3. seji 31. marca ugotovil, da bo izpolnjevanje programa za mesec april v Valjarni debele pločevine vprašljivo zaradi predvidenega remonta, medtem ko je uresničevanje programa za HVB pogojeno z dobavo trakov iz ČSSR. Načrt proizvodnje pločevine v HVB je znižan zaradi jeklarskih napak.

Pod razno je sprejel sklep, da se predlog o vpeljavi ur v povprečju za Sack škarje in tehtnice uveljavi s 1. aprilom in da se napaka v zvezi z decembrsko sejo odbora (izpuščen sklep) — s 1. decembrom bi se moralo uveljaviti novo vrednotenje za operaterja NC-rezalnega stroja — popravi z ustreznim poračunom. V zvezi s prenosom Demag valjavskega stroja na Metalurški inštitut pa je sklenil, da demontaža tega stroja ni možna, dokler poslovni odbor ne pojasni, zakaj in s kakšnim namenom bo stroj odpredan.

Odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne so predlagali, da naj na prvi seji odbora sredstva za nabavo klešč za dvig kolobarjev z vertikalno osjo za obrat Hladna valjarna Bela. Povišali so tudi stimulacijo za zbiranje in sežig odpadne gošče v HVB s 30.000 na 45.000 din za kubični meter (stimulacijo si v enakem znesku delijo z delavci HVB in VBS), stimulacijo za zmanjšanje stroškov porabe valjev v HVB pa so prav tako povečali za polovico. Oboje z veljavnostjo od 1. marca 1989. V program investicij bodo vključili tudi nabavo aparata za predhodno odkrivanje napak na valjih firme ASKO, potem ko bodo pridobili še nekaj dodatnih podatkov.

Ugodno je rešil tudi več prošnji: Odbojarskemu klubu Jesenice je podaril 300 kilogramov odpadnih hladno valjanih trakov iz HVJ, GRS Jesenice 5 kosov nerjavnih plošč 2,5x1000x2000 mm, Planinskemu društvu Javornik pa tri (odpisane) role omare. KS Bohinjska Bistrica je dobila 50 kosov kotnega železa 50x5 mm za izdelavo telefonskih priključkov.

Seznanil se je tudi s prošnjo DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica, kateremu so že leta 1986 delili tri kose nerjavne pločevine. Drustvo tedaj tega materiala ni prevzelo, zaradi spremenjenih potreb pa sedaj prosi za 9 kosov črne pločevine 4x1000x2000 mm (za cisterno). Prošnji srednje šole ekonomske in družboslovne usmeritve in OO ZSMS Izobraževalnega centra za notranje zadeve KŠM je odbor poslal odboru za splošne zadeve.

TOZD Talilnice

Odbor za gospodarstvo v TOZD Talilnice je na 2. seji 28. marca med drugim obravnaval gospodarski načrt za leto 1989. Potrdil ga je s pripombo, da

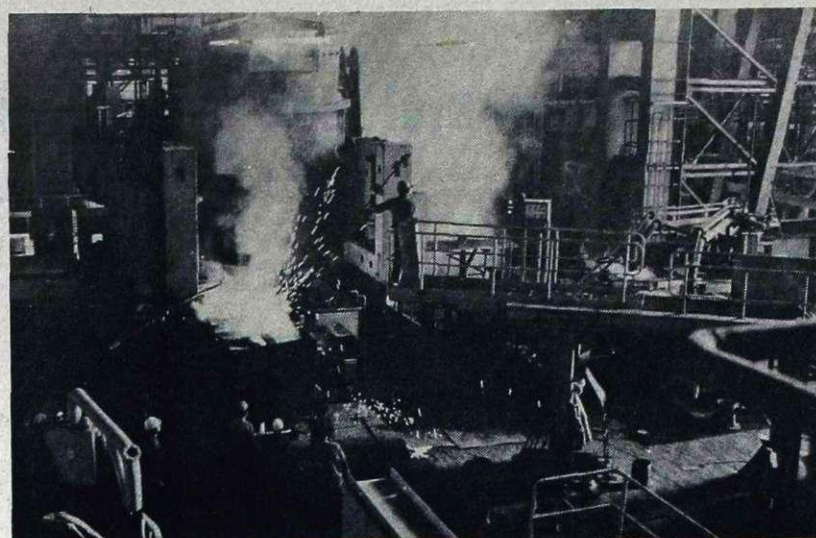
je v letošnjem letu potrebno z minimalnimi sredstvi izpeljati tudi najenostavnejšo tirno povezavo polja 125 KN žerjava v pripravi vložka z Jeklarno 1 in da je na nivoju delovne organizacije treba organizacijsko rešiti DNO klasičnik. Slednje bi lahko po mnenju odbora bistveno zmanjšalo stroške nabave jeklenega odpadka in razne posredne probleme.

Delavcem Antonu Koblarju, Rasimu Hadžiću in Šemsudin Ahmedaševiću, ki so poskrbeli za hitro odpravo napake na drsnem zapiralu ponovce št. 27, je odbor odobril nagrado v višini po 50.000 din. Nagrado v višini po 20.000 din pa je odobril tudi petim delavcem TOZD Tehnične dejavnosti za hitro odpravo napake na pogonu legirnega sistema.

Potrdil je tudi nove cene surovega dolomitnega peska (brez davka stane tona od 1. aprila 20.000 din, z davkom pa 26.000 din) in za dolomitni pesek granulacije do 4 milimetre za zunanje kupce (brez davka je tona po 28.000 din, z davkom pa 37.000 din). Določil je, prav tako z veljavnostjo od 1. aprila, nove cene za zbiranje in prebiranje odpadne opeke: nova cena je 36.000 din za tona.

Na naslednji seji bo odbor revaloriziral tudi nagrade za odpiranje eksplozivnih predmetov, zaprtih posod in barvnih kovin, ki se pojavljajo med vložkom za elektropeči in povzročajo velike probleme v proizvodnji.

CSI — BL

Vlivanje na kontilivu v Jeklarni 2 (foto: Irena Kučina)

Pregled dela skupne disciplinske komisije za marec 1989

V mesecu marcu so direktorji TOZD in sektorjev vložili 19 zahtevkov za vođenje disciplinskega postopka. Komisija je na štirih obravnavah skupaj z zahtevki iz februarja obravnavala 56 delavcev in pri tem izrekla 49 ukrepov, za 6 delavcev pa je postopke ustavila, ker delavci niso bili odgovorni za očitano kršitev delovne obveznosti oziroma sploh niso kršili delovne obveznosti. Za 1 delavca je komisija sprejela sklep, da ga oprosti očitane kršitve.

Vloženi zahtevki so še vedno pomanjkljivi in nepopolni, kar zelo ovira delo komisije, ki se je pri svojem odločanju dolžna držati opisa kršitve iz zahtevka in po resnici ugotoviti dejansko stanje. Pri zbiranju dokazov oziroma podatkov velikokrat naletimo na nepriljubljenost, negodovanje, očitke. Vendar se temu ne moremo izogniti; za vsakega delavca, ki mu je očitana določena kršitev delovne obveznosti, je treba izvesti dokazni postopek in ugotoviti dejansko stanje, čeprav gre za še tako problematične delavce.

Med kršitvami delovnih obveznosti še vedno prevladujejo neopravičeni izostanki, predčasno zapuščenje dela in zapuščenje Železarne na nedovoljenem mestu; niso redke tudi odklonitve dela, tatvine, vinjenost in neizpolnjevanje delovnih obveznosti.

Odločitve komisije, proti katerim so delavci vložili ugovore, v pregledu dela niso zajete, ker še niso dokončne. Objavljene bodo po odločitvah odborov za prošnje in pritožbe ter varstvo pravic delavcev TOZD in delovne skupnosti.

TOZD Talilnice

Mumin Nuhić — žerjavovodja, Jeklarna 1, nepravilno upravljal z žerjavom, denarna kazen.

Delavci Novak Vasić, Daniel Horvat in Mitko Ivanov, vsi iz Jeklarne 1, niso bili odgovorni za očitane kršitve delovne obveznosti.

TOZD Ploščati program

Mirko Novosel — žerjavovodja, Valjarna debele pločevine, oproščen očitane kršitve.

Robert Horvat — pripravnik, Hladna valjarna Bela, spal na delovnem mestu, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Peter Kapus — odpremnik, Valjarna debele pločevine, predčasno zapustil delovno mesto, javni opomin.

Ilija Egredžija — žerjavovodja, Valjarna debele pločevine, predčasno zapustil delovno mesto, javni opomin.

Slobodan Zec — pripravljalec materiala, Valjarna debele pločevine, predčasno zapustil delovno mesto, javni opomin.

Branko Vodnik — strojnik odbrizgovne naprave, Valjarna debele pločevine, odklonil delo, ki je bilo organizirano na prost dan zaradi interesov TOZD, denarna kazen.

Nihad Denić — pomožni delavec pri škarjah, Valjarna debele pločevine, odklonil delo, ki je bilo organizirano na prost dan zaradi interesov TOZD, denarna kazen.

Rado Sušnik — operater dvizne mize, Valjarna debele pločevine, odklonil delo, ki je bilo organizirano na prost dan zaradi interesov TOZD, neopravičeni izostanek, denarna kazen.

Hazim Babić — kadrovec, Valjarna debele pločevine, odklonil delo, ki je bilo organizirano na prost dan zaradi interesov TOZD, denarna kazen.

Hata Bečarević — žerjavovodkinja, Valjarna debele pločevine, odklonila delo, ki je bilo organizirano na prost dan zaradi interesov TOZD, denarna kazen.

Alojz Kunej — strojnik odbrizgovne naprave, Valjarna debele pločevine, odklonil delo, ki je bilo organizirano na prost dan zaradi interesov TOZD, denarna kazen.

Branko Krstov — drugi rezalec čelnih škarij, odklonitev dela, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh mesecev.

Erika Sušnik — evidencičar štetila, Valjarna bluming štetel, zamudila na delu, javni opomin.

Fikreta Babača, Valjarna debele pločevine, ni bila odgovorna za očitano kršitev delovne obveznosti.

TOZD Okrogli program

Damjan Vajdec — voznik viličarja, Valjarna žice in profilov, neopravičeni izostanek, javni opomin.

Dušan Lazarov — žičar, Žičarna, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Božo Zajc — adjuster žice, Valjarna žice in profilov, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih mesecev.

TOZD Tehnične dejavnosti

Janez Globočnik — skupinovodja, Transport, neopravičeno prilaščanje materiala, last Železarne, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih mesecev.

Janez Šmid — ključavničar specialist, Transport, neopravičeno prilaščanje materiala, last Železarne, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta.

TOZD Družbeni standard

Seadeta Dedić — kuharica 2, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Delovna skupnost skupnih služb

Srečko Smerke — vodja izmene v jeklarskem laboratoriju, Sektor tehnične kontrole, odgovornost za potek dela na izmeni, javni opomin.

Aleš Rotar — analitik za specialne analize, Sektor tehnične kontrole, malomarno delo, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta.

Po obravnavi na odborih za prošnje in pritožbe ter varstvo pravic delavcev TOZD in delovne skupnosti skupnih služb so postale dokončne tudi naslednje odločbe:

Irfan Čordić — I. ključavničar, Vzdrževanje, neopravičeni izostanki, vinjen na delu, prenehanje delovnega razmerja.

Hajrudin Čučuk — delovodja priprave legur, Jeklarna 2, neizpolnjevanje delovnih obveznosti, javni opomin.

Za delavce Simono Merzel, Renato Zupan in Dušana Kalajdžija je odbor ustavil disciplinske postopke.

Skupna disciplinska komisija

Analiza fluktuacije v letu 1988

Kadrovska politika Železarne v letu 1988 je bila še naprej zmanjševanje števila zaposlenih. To število se je gibalo v smeri postavljenih ciljev in doseglo številko 5907 (leta 1987 6209 zaposlenih). Znižanje je uspelo na eni strani z doslednim izvajanjem zakonskih določb, ki je vplivalo na redno upokojitve, splošno družbeno stanje, ki je vplivalo na predčasne upokojitve, ustavitve starih naprav na povečanje invalidskih upokojitvev. Na drugi strani pa so se spremenili tudi pogoji sprejemanja (štipendisti, povratniki iz JLA), zato v letu 1988 beležimo najnižji sprejem v zadnjih osemnajstih letih — 182 delavcev.

Tudi čista fluktuacija v vsem spremljanem obdobju je najnižja v letu 1988 — 2,7 % oz. 161 delavec. Zaradi splošnega vzdušja, ki je bilo v Železarni ob zmanjševanju števila zaposlenih in s tem tudi notranjih premestitvah kadrov, bi nekateri pričakovali višjo čisto fluktuacijo. Ker pa se zapirajo možnosti zaposlovanja v drugih DO, je tudi odhodov manj. Podatek o čisti fluktuaciji je zaskrbljujoč samo zaradi strukture fluktuantov, saj odhaja vedno več šolanih ljudi.

Gibanje kadrov po obratih in sektorjih

Tudi leto 1988 prinaša nove spremembe v organizacijski shemi Železarne Jesenice. Največ sprememb je tokrat v DSSS. Zato primerjave odhodov s preteklimi leti ne bodo mogoče.

V TOZD Talilnice je bil v začetku leta 1988 ukinjen obrat Plavž. V TOZD Ploščati program so z reorganizacijo združili obrata Profikarna in Vratni podboji v obrat Predelava valjanih trakov.

Glede na povprečni stalež zaposlenih v obratih in sektorjih v letu 1988 je po številu fluktuantov na prvem mestu obrat Žičarna (8,0 %). Hkrati beležimo tudi največji sprejem (23 ljudi). Leto poprej je bila Žičarna po številu delavcev, ki odhajajo, že problematična (na 2. mestu z 9,5 %), zato je bila v lanskem letu izdelana poglobljena Analiza mož-

nih vzrokov fluktuacije v Žičarni (P. Rozman). Ker je bil po številu fluktuantov najmočnejši oddelek žičarna 1, je bil v analizo zajet le ta oddelek. Poučitev je bil na naslednjih variablah, ki so bile statistično obdelane: izobrazba, starost, bolezenska odsotnost delavcev, dosežek pri preizkušnjah splošne inteligentnosti, dosežek pri preizkušnjah mehanskih sposobnosti, dosežek pri preizkušnjah psihomotorike, delovni staž v žičarni 1, doseganje norme v mesecu maju 1988. Rezultati statistične analize so pokazali, da na doseganje norme, kot pokazatelj delovne uspešnosti, nobena od naštetih variabel ne vpliva pomembno. Rešitev problema se ponuja na področju pozitivne motivacije delavcev — nagrajevanja. V poslovnem poročilu za leto 1988 preberemo, da so po nekaj letih stagnacije in zmanjševanja proizvodnje le-to v letu 1988 povečali.

Na drugem mestu po številu fluktuantov glede na povprečni stalež je SEOI — sektor za ekonomiko, organizacijo in informatiko (6,8 %), sprejeli pa so samo enega delavca. V tem sektorju izstopa oddelek za programiranje; glede na povprečni stalež (16 zaposlenih) je odšlo iz tega oddelka kar pet njihovih delavcev. Štirje delavci so na odhodnem intervjuju kot glavne vzroke odhoda navedli: slaba organiziranost dela na ERC in vođenje, ni možnosti napredovanja, nestimulativni osebnostni dohodek in neustrezen status ERC v DO.

V zadnjih dveh letih je tudi obrat Li-

varna med tistimi z visoko stopnjo fluktuacije (5,9 %). O vzrokih fluktuacije brez analize tega obrata ne vemo ničesar, v poslovnem poročilu pa lahko preberemo, da sta največja problema v Livarni pomanjkanje naročil in zastarelost obrata.

Na četrtem mestu je obrat Valjarna debele pločevine. Tudi ta obrat je v zadnjih letih na vrhu lestvice po številu fluktuantov glede na povprečni sta-

lež. V letu 1987 je bil problem pomanjkanja naročil, v lanskem letu pa okvare proizvodnih naprav in daljši zastoji. Postavlja se vprašanje, v kolikšni meri vpliva nepolna izkoriščenost delovnega časa delavca zaradi zastojev na fluktuacijo?

Sledi Transport, ki je po številu fluktuantov ne glede na povprečni stalež na 1. mestu s 16 fluktuanti, sprejeli pa so samo 4 nove delavce. Vzrok za to, da obrat Transport uvrščamo med prvih pet z najvišjo fluktuacijo, lahko iščemo v spreminjanju podobe tega obrata: nova tehnologija pridobivanja jekla je omogočila ukinitvev ozkotirnega tran-

sporta, racionalizacija transportnih poti in uvedba brezžične povezave med dispečerskim centrom pa zmanjševanje transporta po normalnem tiru in s tem tudi zmanjševanje potreb po delavcih.

Obrat Profikarna, ki je v letih 1985 — 1987 predstavljal najvišji odstotek fluktuantov, je po združitvi z Vratnimi podboji v obrat Predelava valjanih trakov uspel znižati ta odstotek.

V primerjavi s prejšnjimi leti se je znižal odstotek fluktuacije v obratih: Jeklarna, Valjarna žice in profilov, Valjarna bluming štetel, v DSSS primerjav zaradi organizacijskih sprememb ne moremo delati. V TOZD Komerciala in Družbeni standard ni sprememb ne v odhodu ne v sprejemu.

Fluktuacija po oddelkih

Največji odstotek fluktuantov glede na normativ oddelka je v oddelku vzdrževanje tirnih naprav — obrat Transport, sledi oddelek za programiranje — SEOI in oddelek modelna mizarna — obrat Livarna.

Ne glede na normativ oddelka je največ fluktuantov v oddelku žičarna 1 — obrat Žičarna (9 delavcev).

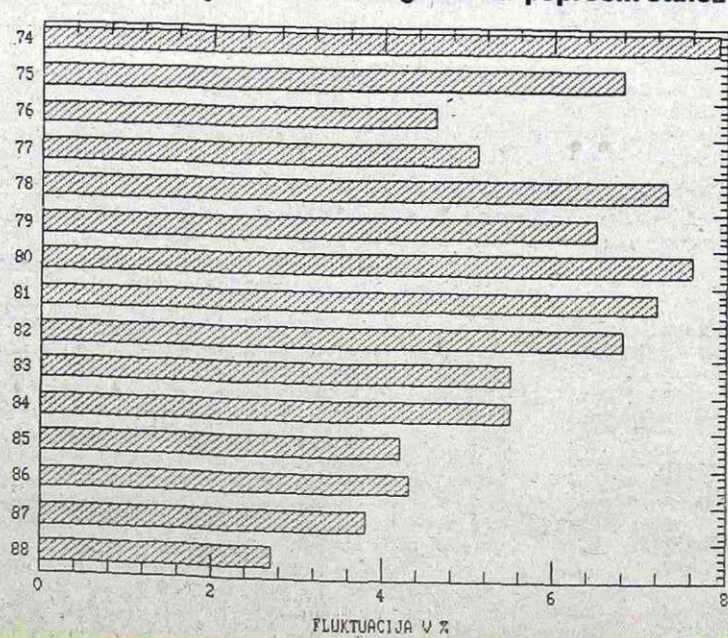
Nekatere značilnosti fluktuantov, njihovih zaposlitev in odhodov:

V lanskem letu je zapustilo Železarno največ mladih ljudi, ki se uvrščajo v razred od 21 do 25 let (46 delavcev ali 28,6 %). Vendar se je v primerjavi s preteklim letom ta odstotek kar precej znižal, tako da se nadaljuje trend upadanja fluktuantov iz tega starostnega razreda.

Približno isti odstotek fluktuantov kot v letu 1987 je v razredu od 26 do 30 let, druga najmočnejša skupina (23,0 %). Upad fluktuacije v primerjavi z letom 1987 je v razredu do 20 let in v razredu od 31 do 35 let.

Opazimo pa precejšen porast odhajanja delavcev, ki se po starosti uvrščajo v razred 36 let in več (23,0 %). Če po-

Čista fluktuacija v Železarni glede na povprečni stalež

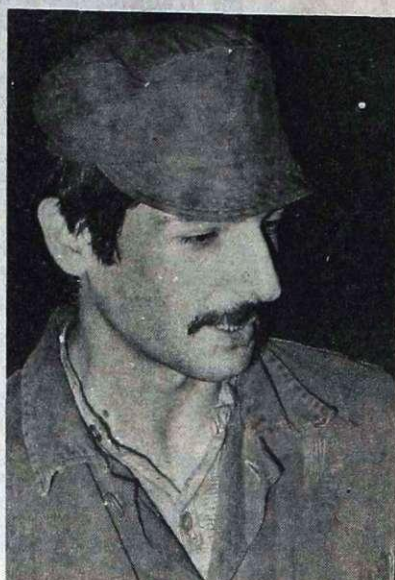

Namesto prvomajske ankete

Zakon o podjetjih in poslovni inkubator v senci jugoslovanske krize

Hubert Hrovat

Huso Džafić

Črtomir Mesarič

Majda Kuraš

Slavko Černe

V dobrih starih časih, ko smo bili delavci jeseniške železarnice še nekako zadovoljni s svojimi plačili in ko smo si tudi upali kaj javno povedati, smo pred prazniki večkrat obiskali naše proizvodne in manj proizvodne delavce na njihovih delovnih mestih in jih povprašali to in ono o prazniku in o trenutno najbolj zanimivih stvareh.

Sedaj tistih dobrih časov ni več, zato so tudi takšne ankete bolj redke. Ker pa v naš časopis prinašajo več svežine in tovarniškega duha, smo se letos pred praznikom dela odločili, da ponovno poskusimo. Na žalost ne preveč uspešno, saj sva s fotografom Silvom cel dan hodila po železarni, da sva našla pet (s številko 5) delavcev, ki so bili pripravljeni kaj povedati in se tudi fotografirati. Saj takih, ki bi radi kaj povedali, je vedno dovolj, toda, ko ga vprašam, kdo je in kaj dela, in ko se fotograf pripravi na posnetek, je pa konec sodelovanja. Je to strah? In če je, česa se železarji tako bojijo, da niti tega ne upajo javno in glasno povedati, ali poznajo zakon o podjetjih in aktivnosti glede poslovnih inkubatorjev.

Da, prav to: hoteli smo vedeti, kaj delavci mislijo o podjetjih in podjetništvu ter o valilnicah podjetij, pa nam ni preveč uspelo. Mogoče bi se lažje pogovarjali o tem, kaj nam pomeni prvi maj in kako ga bomo preživeli. Toda to je vendar jasno, kaj nam pomeni in kje ga bomo preživeli — ob tej draginji bomo verjetno lepo doma. Da bi se pogovarjali o referendumu, pa tudi nima smisla, saj je referendum sedaj, ko tole berete, že preteklost.

Naš prvi sogovornik je bil še kar zgovoren razvojni delavec raziskovalnega oddelka Slavko Černe. Ko smo ga vprašali, če pozna zakon o podjetjih, je bolj za šalo kot zares rekel, da je plačilna kuverta edini zakon, ki ga pozna. In delo! V vsakem podjetju, če že hočete, je delo edini zakon, ki kaj velja. In pla-

čilo po delu. Za valilnice novih podjetij pa pravi, da je to zelo pametna stvar, za katero se tudi osebno zanima. Po njegovem ima naša železarna dovolj možnosti, da postane taka valilnica; le pridne delavce je treba dobiti skupaj in jih dobro plačati, pa bodo stvari tekle kar same od sebe.

Slavko že ve, saj je veliko let delal v tujini, predvsem na računalniško vodenih strojih, bil pa je tudi tolmač na sodišču. V tujini je spoznal, kaj je dobra plača, vendar pa tudi to, kaj sta trdo delo in podjetniško obnašanje. Mogoče tudi zato (podobno kot njegovi nekdanji sodelavci, ki so si ogledali njegov »delovni« dan) razmišlja o tem, kako lepo bi bilo, ko bi lahko združili našo produktivnost in način dela s plačili, ki jih imajo v tujini. Vendar ne tako, da bi morali tudi več delati.

S fotografom sva odšla v knjižnico. Tam sva med množico knjig našla Majdo Kuraš, tehničnega knjižničarja, ki je povedala, da zakona o podjetjih ne pozna in da te problematike ne spremlja dosti, ker je ne zanima. Zato tudi ne ve, kakšne spremembe se obetajo, čeprav bi bilo to dobro vedeti. Mogoče bi Železar lahko kaj pomagal. Tudi o poslovnih inkubatorjih ne ve prav veliko, čeprav jo stvar zanima, vendar nima dovolj časa, da bi se lahko s tem podrobneje ukvarjala.

Ko ji razložimo bistvo valilnic novih podjetij, je prepričana, da ima Železarna veliko možnosti, da postane inkubator. Največ možnosti ima po njenem mnenju s posredovanjem znanja, saj

je v naši železarni največ dobrih strokovnjakov z zelo različnih področij.

Mlade pa bolj kot podjetja in inkubatorji zanimajo dogajanja v Jugoslaviji. To vsaj lahko sodimo po tem, kar nam je povedal Črtomir Mesarič iz Livarne. O zakonu o podjetjih in valilnicah novih podjetij je sicer že nekaj slišal, vendar so trenutno druge stvari, ki se dogajajo pri nas, bolj pomembne. O podjetjih razmišlja takole: »Ne vem, če je to pametno, da so tozdi ukinejo. Praksa takim rečem ni naklonjena. Že ob zadnji reorganizaciji naše železarnice se je pokazalo, da združevanje obratov ni bilo najboljšo, vsaj za livarje ne. Z združitvijo so se prikrile razlike v osebnih dohodkih, ker so plače v tozdu v poprečju dobre, vendar to ne pomeni, da so dobre tudi v Livarni. Kako bo pa potem, ko niti tozdu ne bo več, si pa lahko mislimo.

Prizadevanj železarnice, da bi postala valilnica novih podjetij, ne spremljam dovolj, čeprav se mi zdi stvar zanimiva. Vendar pa je situacija v Jugoslaviji vsaj zame veliko bolj zanimiva, ker je od njenega razpleta zelo odvisna tudi moja prihodnost. Možnosti za podjetniški inkubator Železarna vsekakor ima, vendar dvomim, če so stvari, kot sta recimo turizem in gostinstvo, združljive z metalurgijo. Navsezadnje smo le železarna.

V stari jeklarni sva s Silvom »napadla« vzdrževalca Huso Džafića, ki se je po kratkem izmikanju le odločil, da bo povedal, kaj misli o tem. Predvsem pravi, da ima o zakonu o podjetjih in o spremembah, ki jih prinaša, ter o valilnicah novih podjetij premalo informacij. Res je, da smo v Železarni o inkubatorjih že pisali, vendar članek ni bil dovolj razumljiv. »O teh stvareh bi rabil malo več bolj podrobnih in razum-

ljivih informacij, ker sem bolj kratek za te stvari.« je pogovor o podjetjih in valilnicah zaključil Huso ter se raje usmeril k predlagani delitvi regresov in k temu, če bomo šli tudi letos na morje.

Toda, ker smo o tem res dovolj pisali, pogledajmo raje, kaj meni o tem zakonu o podjetjih Hubert Hrovat, izmeniski delovodja priprave vložka. »Zakon o podjetjih? Ne, o tem nisem dovolj seznanjen. Iz informacij, ki jih imam, je videti, kot da nihče ni za nič odgovoren, to pa ne more biti dobro. Učinek se že vidi pri našem delu (čeprav še nisimo podjetje), saj delavci nimamo nobenega vpliva in ne moremo ničesar premakniti. Pri nas se na primer že nekaj let trudimo, da bi se dogovorili in uredili prostore za ločevanje vložka po kvaliteti, pa ne gre in ne gre. Toda, če bo še dolgo šlo tako, kot gre sedaj, res ne bo dobro — nekaj se bo moralo obr-

niti. Če je to ravno zakon o podjetjih, pa res ne vem, ker nimam dovolj informacij. Ja, saj res, v Železarni bi lahko kaj več napisali o tem?

Valilnica? Kaj pa je to? Ne, o tem nisem seznanjen, vendar mislim, da nima smisla podpirati nekaj, kar ne gre. Če stvar ne teče, kot bi morala, jo je treba ukiniti. Seveda pa delavcev ne moremo vreči na cesto, ampak jih je treba prezaposeliti. Če valilnica novih podjetij res daje možnosti za zaposlitev viškov delavcev, velja poskusiti.

Smo že poskusili, o poslovnih inkubatorjih se pogovarjamo s strokovnjaki iz ljubljanske firme YUGEA, ti pa se trudijo, da bi med delavci Železarnice našli čim več takih, ki jih podjetništvo zanima. Pa ne samo zaradi njih samih, ampak tudi zaradi nas.

Lilijana Kos

Pregled odsotnosti delavcev v marcu

TOZD	število delavcev	bolovanje %	porod. dop. %	red. letni dopust %	ostala odsot. %	skupna odsotnost %
Talilnice	720	7,75	0,14	5,18	0,36	13,43
Ploščati program	1087	9,22	0,55	7,80	0,74	18,31
Okrogli program	893	10,13	1,40	5,76	0,67	17,96
Tehnične dejav.	1833	6,39	0,22	6,77	0,55	13,93
Komercialna	153	3,58	4,42	3,24	0,35	11,59
Družbeni standard	184	9,55	7,65	6,24	0,55	23,99
DSSS	829	4,19	3,26	5,05	0,51	13,01
Železarna	5699	7,39	1,25	6,25	0,57	15,46

gledamo skupno delovno dobo fluktuantov, se podatki ujemajo s starostjo: 54,6 % fluktuantov navaja 1/2 leta — 5 let in 23,6 % fluktuantov navaja delovno dobo 10 let in več.

Ko smo ugotovljali povezanost med starostjo in narodnostno pripadnostjo delavcev, vidimo, da je največji odstotek fluktuantov v razredu od 21 do 25 let tako pri Slovencih kot pri delavcih iz drugih republik. Razlika v primerjavi z letom 1987 je nastala v razredu 36 let in več, saj je v letu 1988 odšlo daleč največ delavcev Slovencev, starih 36

let in več (kar 33 delavcev). Pri delavcih iz drugih republik je v tem razredu najmanj fluktuantov. Zelo pomembna statistična povezanost je med starostjo in delovno dobo po zadnji zaposlitvi. Mlajši delavci imajo nižjo delovno dobo po zadnji zaposlitvi, starejši višjo delovno dobo. Pri mladih do 25 let najdemo največ fluktuantov v kategorijah od pol leta do 5 let delovne dobe po zadnji zaposlitvi. Starejši delavci, 36 let in več, so najštevilnejši v kategoriji 10 in več let delovne dobe po zadnji zaposlitvi (26 od 161 fluktuantov). Največ de-

lavcev (28,6 %) je zapustilo Železarno po pol do dveh letih delovne dobe po zadnji zaposlitvi.

Pomembna povezanost je tudi med starostjo in delovno dobo na zadnjem delovnem mestu (DM). Za mlade delavce v razredu od 21 do 25 let je značilna krajša delovna doba na zadnjem DM. Za starejše delavce, 36 let in več, pa daljša delovna doba (2 leti in več). Kar 26,1 % delavcev je zapustilo Železarno po 2 letih in več delovne dobe na zadnjem DM.

Starost je povezana tudi s številom zaposlitev in številom delovnih mest (DM). Največ fluktuantov (50,3) je zamenjalo samo eno zaposlitev in to velja za vse starostne razrede. V letu 1987 je bil najvišji odstotek v kategoriji 2-3 zaposlitve.

Število DM: najvišji odstotek fluktuantov (52,2 %) v vseh starostnih skupinah je v kategoriji menjave dva do štiri delovnih mest, kar je enako preteklemu letu (1987).

Način odhoda fluktuantov: V letu 1988 zasledimo rahel dvig disciplinskih odpustov v primerjavi z letom 1987. Seveda pa je še vedno največ sporazumnih prekinitev delovnega razmerja (59,0 %).

Največ disciplinskih odpustov je v razredu delavcev, starih od 21 do 25 let, najmanj v razredu od 31 do 35 let. Delavci, stari 36 let in več, so se najpogostejše posluževali sporazumnih prekinitev delovnega razmerja.

Linearno naraščanje slovenskih fluktuantov v vsem prikazanem obdobju se v letu 1988 prekinje. Čeprav je njihov odhod še vedno številnejši, pa v letu 1988 poraste število fluktuantov iz drugih republik (na 33,5 %). Glede na skupno število fluktuantov iz drugih republik jih je kar 70,4 % brez izobrazbe oziroma z osnovnošolsko izobrazbo, pri Slovencih pa le 30,8 %.

Pri Slovencih je 69,2 % fluktuantov s srednjo šolo (2 — 3 program) in več, pri ostalih narodnostih je takih le 29,6 %.

Po narodnosti je način odhoda fluktuantov naslednji: pri slovenskih fluktuantih je večji delež sporazumnih pre-

kinitev delovnega razmerja (73,8 %) kot disciplinskih odpustov, pri ostalih narodnostih pa je kar 70,4 % disciplinskih odpustov.

Oglejmo si še izobrazbeno strukturo fluktuantov. Pregled po obratih in sektorjih nam pokaže, da je največji odliv šolanega kadra (2 - 3 letne srednje šole in več) v naslednjih obratih in sektorjih: Vzdrževanje (13 delavcev), Hladna valjarna Bela (11 delavcev), SEOI (8 delavcev), Strojne delavnice (7 delavcev), Valjarna debele pločevine (6 delavcev).

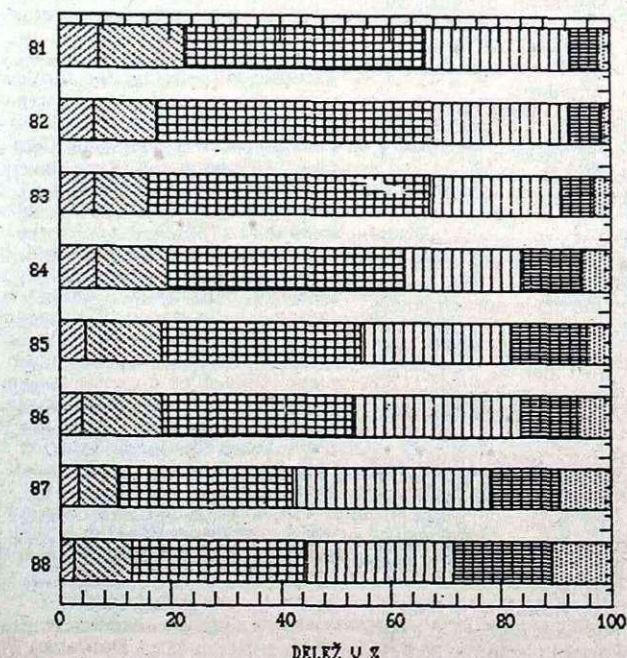
Kako odhajajo delavci iz DO glede na izobrazbo?

Nižja je izobrazba, več je disciplinskih odpustov (70 % brez ali z osnovnošolsko izobrazbo odhaja po disciplinskem postopku).

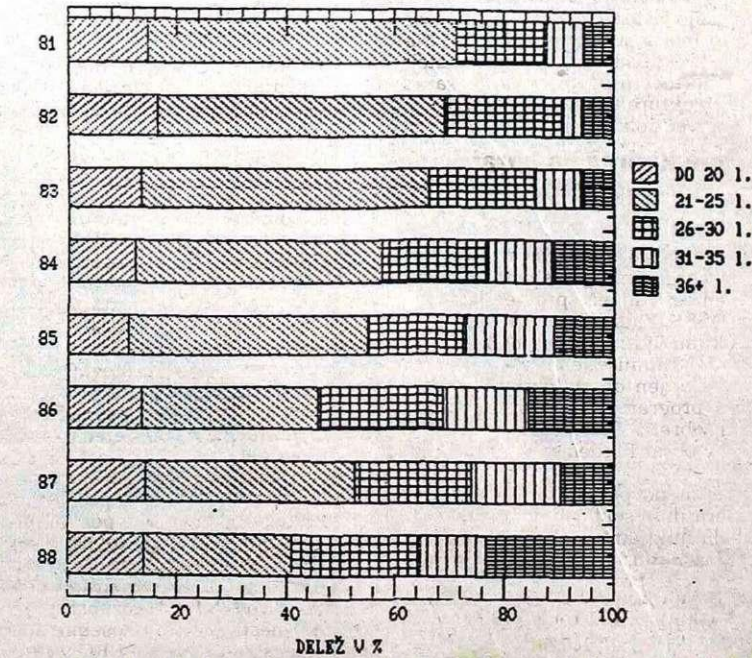
V letu 1988 je odšlo iz Železarnice največ delavcev z dokončano osnovno šolo (31,1 %). Za malenkost se je znižal odstotek fluktuantov z 2-3 letnimi srednjimi šolami v primerjavi z letom 1987, ko so bili najštevilnejši. Prav tako se je znižal odhod kadra z visoko šolo. V primerjavi z letom 1987 se je povečal od-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Izobrazbena struktura fluktuantov

Starostna struktura fluktuantov

Občinski odbor Rdečega križa o svojem delu v preteklem letu in programu za letos

Pred štirinajstimi dnevi se je na četrti seji sestal Občinski odbor Rdečega križa Jesenice in pregledal opravljeno delo v lanskem letu ter sprejel program dela in finančni načrt za letošnje leto.

Iz poročila, ki so ga vabljeni dobili tudi v pisni obliki, je razvidno zelo obsežno delo občinske organizacije Rdečega križa, ki bi prav gotovo zaslužila večjo pozornost kot sicer, saj se seje ni udeležili nihče od vabljenih gostov. V lanskem letu je Občinski odbor Rdečega križa organiziral 53 zdravstvenih predavanj za učence osnovnih šol, 14 dvajseturnih tečajev prve pomoči za mlade člane RK, dva dvajseturna tečaja in en osemdeseturni tečaj prve pomoči za člane civilne zaštite in devet deseturnih tečajev za voznike motornih vozil (prva medicinska pomoč v prometni nezgodi). Izvedeno je bilo do polnilno usposabljanje ekip prve medicinske pomoči za enote CZ, občinsko tekmovanje ekip prve medicinske pomoči in sodelovanje na republiškem tekmovanju. Šest medicinskih sester in štirje zdravniki iz občine se je udeležilo dopolnilnega izobraževanja za pokup prve medicinske pomoči v Ljubljani. Opravljeni so bili izpiti iz znanja prve medicinske pomoči za enote CZ in voznike motornih koles, v petih krajevnih skupnostih (dom upokojencev in postaje prve pomoči) so merili krvni pritisk, odbor pa je sodeloval tudi pri opremljanju brigadirjev z materialom za prvo pomoč.

V letu 1988 je v štirih izrednih krvo-

dajalskih akcijah 67 prostovoljnih krvodajalcev darovalo kri, v redni občinski akciji pa je sodelovalo 1.389 krvodajalcev. Ena oseba, ki je bila vpisana v register darovalcev organov na Jesenicah, je po smrti — nesreči darovala organe.

Občinski odbor je v lanskem letu zbral 2.114 kg oblačil, 116 kg obutve in nekaj pohištvne opreme. Bil je aktivno vključen v vse republiške in zvezne akcije za zbiranje pomoči (lačni otrok). Učenci jeseniških osnovnih šol so sodelovali v nagradnem tekmovanju 1.000 metuljev, v katerem je Tomaž Japelj iz osnovne šole Tone Cufar Jeseni-

ce prejel plaketo Republiškega odbora RKS.

Na seji so sprejeli tudi program dela za letos v enakem obsegu kot je bil lanski. Občinska krvodajalska akcija bo letos 1., 4. in 5. septembra.

Na seji so zelo ugodno ocenili delo občinske organizacije Rdečega križa in obravnavali več aktualnih vprašanj, pri katerih so bila zlasti v ospredju vprašanja medčloveških odnosov in sosedske pomoči. Menili so tudi, da nekatere akcije, ki se izvajajo tudi v okviru Rdečega križa, na primer očistevalne akcije, bolj sodijo v pristojnost drugih organizacij. Soglasni so bili tudi, da bo v letu 1989 letna članarina za člane 1.000 din, za člane podmladka pa 500 dinarjev.

Praznovanje OF in praznika dela

Občinska konferenca SZDL in Občinski svet zveze sindikatov Radovljica prirejata vsakoletno praznovanje dneva OF in praznika dela 1. maja ob 10. uri dopoldne v turističnem šotarišču Šobec pod Lescami. Ob tej priložnosti bodo podelili letošnja priznanja OF in srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije.

Slavnostni govornik bo sekretar OK ZKS Radovljica Janko Stušek, v kulturnem programu pa bodo nastopili

godba na pihala DPD Svoboda Lesce, ženski pevski zbor Almira Radovljica in folklorna skupina KPD Veriga Lesce.

Letošnja priznanja — srebrni znak OF bo Občinska konferenca SZDL Radovljica podelila: Ignacu Blazniku iz Kroke, Zdravku Ješetu iz Zaloš pri Podnartu, Janezu Markovcu iz Ljubnega, Jožetu Ostermanu z Bleda in Jožetu Rebču iz Radovljice.

Občinski svet zveze sindikatov bo podelil srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije: Marjanu Bogovčiču iz Grand Hotela Toplice Bled, Poloni Cerkovnik iz LIP Bled, Francu Erženu, zasebnemu obrtniku, Francki Jensterle iz OŠ Gorje, Francu Janževcu iz Kemične tovarne Podnart, Janku Kovačču iz PTT Radovljica, Vidi Rozman iz Iskre Otoče, Barbari Smajič iz Komunalnega gospodarstva Radovljica, Janezu Semrlu iz GG Bled, Srečku Trdini iz Elana Begunje in Sonji Zupan iz Sukna Zapuže.

V prazničnih dneh bodo številne kulturne prireditve tudi v večini krajevnih skupnosti in v vseh šolah v občini.

JR

Ob 1. maju — prazniku dela Občinski svet zveze sindikatov Slovenije Jesenice vabi

na prvomajsko praznovanje na Poljanah

1. maja ob 11. uri s kulturnim in zabavnim programom.

Pričetek proslave in praznovanja ob 11. uri. Dostop do Poljan je možen peš, z osebnim avtomobilom ali avtobusi. Avtobusni vozni red za udeležence praznovanja je naslednji:

1. Hrušica — Poljane (1 avtobus)

Odhod s Hrušice ob 9. in 10. uri.

Avtobus ustavlja na vseh postajališčih mestnega prometa.

2. Bolnica — Poljane (1 avtobus)

Odhod od Bolnice ob 9.05 in 10.05.

Avtobus ustavlja na vseh postajališčih mestnega prometa.

3. Begunje — Moste — Koroška Bela — Poljane (1 avtobus)

Odhod iz Begunj ob 9.30.

Avtobus ustavlja na postajališčih Poljce, Rodine, Smokuč, Doslovce, Breznica, Zabreznica, Selo, Moste, Potoki, Koroška Bela (medkrajna postaja), Koroška Bela (pred križiščem), Javornik (Elita), Podkočna, Lipce, Poljane.

Vsi avtobusi bodo ustavljali pri železniškem podvozu ob cesti na Kočno, kjer bodo vstopali potniki z Blejske Dobrave.

Če bo potnikov več, bodo avtobusi na relaciji Bolnica — Poljane opravili še dodatne vožnje.

Prevoz z navedenimi avtobusi je za vse udeležence prvomajskega praznovanja brezplačen.

Prvi odhod avtobusa s Poljan je predviden za 17. uro, zadnji pa bo predvidoma odpeljal ob 19.30.

Vsa ostala obvestila bodo posredovana po ozvočenju na prireditvenem prostoru.

Komisija za delovna razmerja Skupne strokovne službe SIS občine Jesenice

objavlja prosta dela in naloge

— finančno knjigovodska ter administrativno tehnična opravila za SIS za varstvo pred požarom in Občinsko gasilsko zvezo Jesenice — za enega delavca s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

Pogoji:

VI. ali V. stopnja izobrazbe ekonomske smeri, 2. oz. 3. leta delovnih izkušenj ter dvomesečno poskusno delo.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati oziroma kandidatke, ki so člani gasilske organizacije oziroma poznajo dejavnost gasilstva.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati v osmih dneh po objavi na naslov:

Skupna strokovna služba SIS občine Jesenice, Titova 65, 64270 Jesenice.

Nastop dela je možen s 1. julijem.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Priznanje enoti za izobraževanje ob delu pri CSUI

Enota za izobraževanje ob delu pri Centru srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah je 7. marca dobila priznanje Ivana Brtončija za leto 1988, ki ga podeljuje skupnost izobraževalnih centrov Slovenije.

Priznanje je bilo podeljeno za izredne uspehe pri izobraževanju odraslih v Sloveniji.

Enota za izobraževanje odraslih pri CSUI je s svojim delovanjem pričela že leta 1956. Takrat je bilo zelo dobro sodelovanje s prof. Ivanom Brtončjem, ki je osebo sodeloval pri izdelavi in realizaciji programov po PIV metodi. Že leta 1960 je enota začela sistematsko delati na programih, profilih in analizah za poučevanje na različnih delih. V letu 1968 so se izdelovala nova stališča Železarne Jesenice. Zahteva po povečanem izobraževanju odraslih je pomenila največji razmah te enote, ki je pričela z izobraževanjem tudi v drugih delovnih organizacijah jeseniško — radovljiške občine, pa tudi drugje v Sloveniji.

Enota deluje na osnovi občinskega dogovora in pokriva vse strokovno izobraževanje, vsa funkcionalna izobraževanja, ki so usmerjena za konkretne delovne naloge v delovnih organizacijah.

V okviru te enote delujejo tudi šole za odrasle, in sicer: poklicna kovinarska in metalurška šola, šola za obratnega, strojnega in metalurškega tehniika na Jesenicah in šola za obratnega

strojnega tehniika kot dislociran oddelk pri delavski univerzi v Radovljici.

Priznanje je bilo dodeljeno za dolgoletno uspešno delo na področju strokovnega izobraževanja, zlasti v Železarne Jesenice in v drugih delovnih organizacijah po Sloveniji. Zato je to priznanje še bolj obvezujoče za nadaljnje delo, obenem pa kaže, da so na pravi poti.

Zlati jubilariti dela (foto: Irena Kučina)

Srebrni jubilariti dela (foto: Irena Kučina)

hod delavcev s srednjo šolo (4 letni program) in višjo šolo. Glede na stalež 31.12.1988 (368) je zapustilo Železarno 4,62 % ali 17 delavcev z višjo in visoko šolo.

Tudi analize izobrazbene strukture fluktuantov v lanskem letu kažejo podobno sliko kot v letu 1987. Iz Železarne odhaja kar 56 % šolanega kadra. V vseh analizah smo poudarjali, da je največji problem ta, da šolani delavci nimajo možnosti strokovnega in osebnostnega razvoja, ne ceni se njihovega znanja in naporov, ki jih vlagajo v delo, iniciativnosti in inovativnosti.

DO si je v letu 1988 zastavila cilj — zahtevo po uvedbi meril učinkovitosti in strokovnosti, ki bi diferencirala znanje in dobro delo od rutinskih opravil in neprizadevnosti.

Že v letu 1987 smo sprejeli Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev OD z drugačno zasnovano, saj vemo, da OD ni edina rešitev problemov. V samoupravni sporazum smo postavili, da bomo delavci TOZD in DSSS po enotni metodologiji ugotavljali zahtevnost vseh del in nalog, ki izhajajo iz načrtovanih delovnih procesov in so opredeljene z razvidom del in nalog.

V letu 1988 je projektna skupina izdelala novo metodologijo ugotavljanja zahtevnosti del in nalog. Poleg tega akta sodi v samoupravni sporazum tudi pravilnik o osnovah in merilih za delitev OD v TOZD in DSSS. V tem pravilniku so skušali realizirati tri elemente: napredovanje na delovnem mestu, progresivno stimulacijo v individualni normi in strokovni razvoj delavca oz. ciljno vodenje, ki predstavlja tak sistem, ki vpliva na odnose v zvezi z vodenjem in večje sodelovanje delavcev v procesu ter večjo učinkovitost DO. Ta zadnji element doživlja največ dvom, saj nekateri menijo, da ga je potrebno vpeljati postopno, toda ta čas vpeljevanja do danes še ni prišel.

Vloženega je bilo ogromno strokovnega dela, a vse zaman. Postavlja se vprašanje: Zakaj ne zaupamo strokovnjakom in kdo so tisti, ki zaustavljajo

razvoj na tem področju? Ali res vsi skupaj tako radi ostajamo v starem sistemu, ki smo ga kritizirali in ga še bomo?

Ob tem pa bomo še naprej gledali, kako odhajajo iz Železarne šolani delavci v druge OZD, kjer bolje vrednotijo znanje kot pri nas.

Če nadaljujemo s podatki iz analize, bi se lahko zamislili tudi nad tem, da odhaja iz Železarne kar 64,6 % kvalificiranih in visoko kvalificiranih delavcev, 19,9 % je uslužbenecv in samo 15,5 % nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev.

Z odhodnim intervjujem smo zbrali podatke 62 fluktuantov.

Na vprašanje, kaj je vplivalo na odločitev kandidatov, da se zaposlijo v Železarni in ne v kateri drugi OZD, je največ odgovorov, da so imeli obveznosti do DO kot štipenditorja. Na drugem mestu beležimo primernost izobrazbe (metalurški poklici) in tretje ugodnosti DO (delovni pogoji, dober OD...) ter bližina doma (ista slika kot leta 1987).

Kot glavne značilnosti dela navajajo fluktuanti delovne pogoje na delih, ki jih izvajajo, izmensko delo, zahtevnost dela in odgovornost.

Kot razlog za odhod delavcev se pojavijo moteče značilnosti dela — to so slabi delovni pogoji (11,3 %), monotono in premalo zahtevno delo.

Poleg motečih značilnosti dela delavci navajajo še druge razloge za odhod: slaba organizacija, čaka jih bolj privlačno delo, konflikti, odpiranje obrti in bližina doma.

Na vprašanje, kako dobro so poznali DO in delovno mesto pred nastopom dela, jih je kar 40,3 % (od 62) takih, ki jih pred pričetkom opravljanja dela ni nihče seznanil s karakteristikami dela.

Ker je vedno težje priti do zaposlitve, je vsako vesel sprejema v DO. Vendar vsak ni sposoben za katerokoli delo. Čeprav kandidat opravi zdravniški pregled in pregled pri psihologu, nam tako pridobljeni podatki o zdravstvenem stanju in intelektualnih ter psihomotoričnih sposobnostih ne koristijo, saj novega delavca največkrat razporedijo glede na potrebe TOZD takoj ob sprejemu, neodvisno od podatkov, ki jih zberemo o kandidatu.

Zato se ne smemo čuditi, če delavec toži ali o monotonom, premalo zahtevnem delu, ali o pretežkem, preveč odgovornem delu. Ta isti delavec je nezadovoljen, beži v absenzizem in fluktuacijo.

Naslednje vprašanje zadeva razporeditev na delovne naloge, ustrezno kandidatovi izobrazbi in interesom. 61,3 % delavcev (od 62) je opravljalo delo, ki je ustrezalo izobrazbi, in 45,2 % takih, katerim je delo ustrezalo interesom. Neustreznost del in nalog izobrazbi in interesom je razlog odhoda 5 (glede izobrazbe) in 6 (glede interesa) fluktuantov.

Kar 10 fluktuantov (od 62) navaja, da si je poiskalo bolj privlačno delo.

Vprašanje o razumevanju s sodelavci in vodjem je pokazalo, da so odnosi s sodelavci 96,8 % dobri, z vodjem 82,3 % dobri. Konflikte kot razlog za odhod navaja 9 fluktuantov.

Iz intervjuja 62 fluktuantov dobimo še naslednje podatke: napredovalo jih je 48,4 %, izkoristilo šolanje 30,6 %, usposabljalo se jih je 37,1 %.

Sedem fluktuantov ni imelo možnosti za napredovanje in to navajajo kot razlog za odhod.

Kar 71 % fluktuantov (od 62 intervjuvanih) je nezadovoljnih z osebnim dohodkom (OD) in 41,9 % fluktuantov (ali 26 ljudi) navaja nezadosten OD kot razlog za odhod, kar je glede na odstotek eden najmočnejših razlogov za odhod.

Zaključek

Gospodarski položaj Železarne je nezavidljiv, ekonomska učinkovitost je pod ravni uspešnih DO, hkrati pa ugotavljamo, da se individualni dosežki delavcev ne razlikujejo od dosežkov delavcev v razvitem svetu. Da imamo slabo organizacijo dela (navaja kar 14 fluktuantov ob odhodnem intervjuju), nam ne pove dovolj. »Pomemben del vzročnosti za omenjeno stanje gre iskati v problematiki vodenja.« (E. Konrad, PSS, nov. 1985).

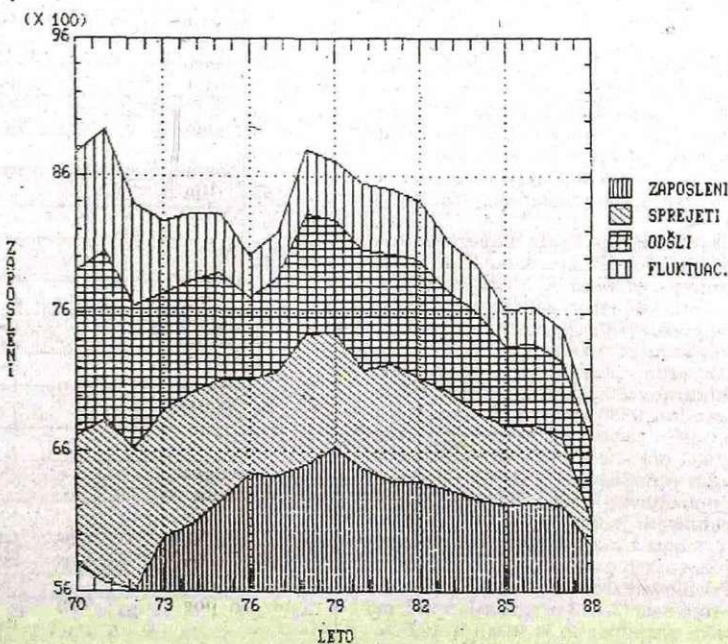
Vodenje je tisti strateški dejavnik, katerega cilj je integrirati individualne prispevke v kolektivno uspešnost. (Barnard, 1983). Zato smo ob koncu leta 1988 pričeli z usposabljanjem nižjega vodstvenega kadra — delovodij v ZJ. Pomanjkljiva usposobljenost je namreč ena pglavitnih ovir za učinkovitejšo delo vodij.

Vodenje lahko označimo kot aplikativno teorijo motivacije. Vsako vodenje vodij je motivacijsko toliko, kolikor prispeva k doseganju ciljev posameznikov. Vodja naj bi opravljal funkcijo interakcije individualnih potreb in organizacijskih ciljev z upoštevanjem (priateljstvo, medsebojno zaupanje, spoštovanje) in iniciacijo strukture (ki zajema vsa vedenja, s katerimi vodja vpliva na organizacijo aktivnosti in izvedbo dela).

Obe obliki vedenja vplivata na zadovoljstvo podrejenih pri delu, kar pa se odseva v nizki fluktuaciji, absenzizmu, pritožbah...

Analizo pripravili:
Dubravka Furar
Lilijana Markež

Pregled gibanja zaposlenih

Na podlagi 51. člena Samoupravnega sporazuma o temeljnih plana in 2. točke 6. člena sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o temeljnih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice za obdobje 1986-1990 in 4. člena Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti v občini Jesenice, je zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice na 11. seji dne 20. aprila 1989 sprejel

RAZPIS za dodelitev posojil delavcem iz sredstev vzajemnosti in družbeno pravnim osebam iz sredstev solidarnosti

I. Splošni razpisni pogoji

Razpisa se lahko udeležijo:

1. Organizacije združenega dela in delovne skupnosti (v nadaljevanju besedila: organizacije), ki imajo sedež v občini Jesenice in so podpisale Samoupravni sporazum o temeljnih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice za obdobje 1986-1990 in Spremembe Samoupravnega sporazuma o temeljnih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice za obdobje 1986-1990 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 23/88), ne glede na to, kje imajo sedež njihove organizacijske enote, ki

— združujejo sredstva za vzajemnost in solidarnost v dogovorjenem roku in obsegu.

2. Delavci, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, ki združujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjskih skupnosti, kmetje kooperanti in združeni kmetje, ki združujejo delo in sredstva v kmetijskih zadrugah in drugih oblikah združevanja kmetov, ki so družbeno pravne osebe, če združujejo sredstva vzajemnosti.

3. Upokojenci in invalidi, ki imajo stalno bivališče na območju občine Jesenice.

4. Delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo dejavnost s sredstvi v lasti občanov in združujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti in pri njih zaposleni delavci.

5. Delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo kot poklic umetniško ali drugo dejavnost in združujejo sredstva vzajemnosti v Samoupravni stanovanjski skupnosti.

6. Borci NOV in kmetje borci NOV.

Za občane, ki so navedeni v točkah od 2-6, se v nadaljevanju uporablja izraz delavci.

Razpisna vrednost posojil predstavlja razpoložljiva sredstva vzajemnosti in solidarnosti v letu 1989

in sicer:

1. za kreditiranje gradnje, nakupa in obnove stanovanja in stanovanjskih hiš v družbeni lasti iz sredstev solidarnosti v višini 2.500.000.000 din

2. za kreditiranje nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti in za kreditiranje gradnje in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti iz sredstev vzajemnosti v višini 1.270.000.000 din

3. Pri izračunu posojila se upošteva povprečni mesečni čisti osebni dohodek na zaposlenega delavca v SR Sloveniji po zadnji objavi.

4. Realna obrestna mera za posojila iz sredstev vzajemnosti in solidarnosti je ob času odobritve deset odstotkov letno. Višina realne obrestne mere se v času kreditnega razmerja prilagaja sklepom odbora za gradnjo in odbora za solidarnost.

5. Posojilo se revalorizira na način, ki ga bo določila Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice, na podlagi sklepov odbora za gradnjo, oziroma sklepov odbora za solidarnost. Način, stopnjo in priručnik revalorizacije določita odbor za gradnjo in odbor za solidarnost.

6. Delavci vračajo posojilo v mesečnih anuitetah. Najnižja mesečna anuiteta za posojilo po tem razpisu je enaka povprečni stanarini standardnega stanovanja 51 kvad. m v občini Jesenice.

7. Posojilo za gradnjo stanovanjske hiše lahko dobi delavec, če ima dograjen objekt do III. gradbene faze ali ima na zalogi že ves material za III. gradbeno fazo (strešna konstrukcija in pokrivni material), oziroma pri gradnji montažne hiše dokončano ploščo nad kletjo in sklenjeno pogodbo za dobavo montažnega dela hiše s proizvajalcem (skladno z gradbenim dovoljenjem). Če je delavec že lastnik stanovanja ali stanovanjske hiše, dobi posojilo le za razliko v kvad. m pripadajočega standarda stanovanjske površine za njegovo družino.

Pri obnovi se mora prosilec izkazati, da je opravil vrednostno najmanj 50 % del po predračunu, izdelanem od gradbenega strokovnjaka.

Pri obnovi se upošteva pridobitev nove stanovanjske površine in posodobitev bivanja. Vzdrževalna dela se ne upoštevajo.

8. Glede dokumentacije, tehničnega poslovanja in drugih določil, ki so navedeni v razpisu, veljajo določila pravilnika o pogojih in merilih za

pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti, združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice.

II. Pogoji za pridobitev posojil za OZD iz sredstev solidarnosti

1. Posojila iz sredstev solidarnosti dobijo organizacije za graditev, nakup in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti, če poleg pogojev iz poglavja 1.1. izpolnjujejo še naslednje pogoje:

— da so sprejele samoupravne splošne akte o osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, usklajene z Zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in družbenim dogovorom

Povp. osebni dohodek v OZD	Lastna udeležba organizacije	Višina posojila v % od vrednosti iz dokumenta, predloženega v razpisu	Doba vračanja posojila
Zadnje objavljeno republiško povprečje			
do 100 %	najmanj 50 %	največ 50 %	10 let
nad 100 %—120 %	najmanj 60 %	največ 40 %	8 let
nad 120 %	najmanj 70 %	največ 30 %	6 let

Za organizacije iz področja šolstva, zdravstva, otroškega varstva, socialnega skrbstva in kulture je višina posojila lahko višja za 10 točk.

III. Pogoji za pridobitev posojil za delavce iz sredstev vzajemnosti

Delavci lahko dobijo posojilo za nakup, graditev in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš, če:

— niso sami ali njihovi družinski člani, ki rešujejo stanovanjski problem, lastniki hiš, vseljenega stanovanja (primerna stanovanjska hiša, počitniška hiša, ki presega 50 kvad. m tlorisne površine),

— porabijo kupnino prodane lastne stanovanjske enote za nakup ali graditev stanovanja ali stanovanjske hiše, za katero prosijo posojilo,

— pri nakupu stanovanja ali stanovanjske hiše z lastnimi sredstvi in vsemi posojili zaključuje finančno konstrukcijo,

— predlože predpogodbo, kupoprodajno po-

godbo ali soinvestitorsko pogodbo.

— predlože gradbeno dovoljenje oziroma dokazilo o prigrisatitvi del z opisom del in predračun.

Višina posojila, ki ga delavec lahko dobi po tem razpisu za graditev, nakup in prenovo, je odvisna:

a) od razmerja med višino povprečnega mesečnega dohodka na člana njegove družine zadnje tri mesece v primerjavi z zadnjim znanim povprečnim čistim osebnim dohodkom na zaposlenega v SRS.

b) od višine vseh posojil, odobrenih pri banki na podlagi namenskega varčevanja za nakup stanovanja, za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše, ki je predmet kreditiranja, do zadnjega dne razpisa.

V višino povprečnega mesečnega dohodka na člana se štejejo vsi dohodki delavca in njegovih družinskih članov, ki stanujejo in živijo z njim v ekonomski skupnosti, za zadnje tri mesece.

Posojilo izraženo s % do maksimalne vsote posojil

gradnja in prenova	nakup stanovanj in nakup montažne stanovanjske hiše
največ 40 %	največ 50 %
največ 30 %	največ 40 %
največ 25 %	največ 35 %

Privarčevana sredstva in posojila na privarčevana sredstva ter ostala posojila, odobrena v preteklih letih, se valorizirajo s faktorjem po naslednji lestvici:

Posojilo odobreno	Faktor
1989	1
1988	2,5
1987	15,2
1986	35,0
1985	53,0
1984	99,9
1983 in prej	141,8

Za posojila iz namenskega varčevanja se štejejo pridobljena posojila na podlagi:

— pogodbe o namenskem varčevanju,

— pogodbe o predhodnem varčevanju občana z vezavo sredstev. Posojilo se obračuna po lestvici za namensko varčevanje pravilnika banke.

Pri izračunu možnega zneska posojila se upoštevajo vsa posojila iz sredstev vzajemnosti, odobrena pri katerikoli stanovanjski skupnosti.

Za valorizirani znesek še pridobljenih posojil po prejšnjih razpisih ali posojilih drugih stanovanjskih skupnosti se zniža možno posojilo po tem razpisu.

Vsota vseh posojil delavca za isto stanovanjsko enoto lahko znaša pri:

— nakupu etažnega stanovanja 80 odstotkov,

— zadružni stanovanjski graditvi 75 odstotkov,

— graditvi stanovanjske hiše v lasti izven zadružne stanovanjske graditve do 60 odstotkov,

— prenovi 80 odstotkov od dokumentirane cene, upoštevajoč dejansko stanovanjsko površino oziroma največ 90 kvad. m.

Delavec lahko dobi posojilo za nakup etažnega stanovanja, ki je v planu stanovanjske gradnje pri Samoupravni stanovanjski skupnosti.

Pri izračunu posojil bodo upoštevane naslednje cene:

— za nakup stanovanja kupoprodajna cena in pogodba,

— pri graditvi stanovanjske hiše povprečna cena stanovanj v višini 4.000.000 din/kvad. m,

— pri prenovi stanovanja ali stanovanjske hiše cena iz predračuna, vendar ne večja od povprečne cene, ki znaša 4.000.000 din/kvad. m.

Za izračun povprečnega mesečnega dohodka na člana družine se upošteva mesečne dohodke vseh družinskih članov. Višina dohodka družinskih članov se ugotavlja na podlagi predloženih podatkov. Za člana družine se štejejo: prosilec, zakonec, otroci, posvojenci in starši, če živijo v skupnem gospodinjstvu ali oseba, ki najmanj dve leti živi s prosilcem v ekonomski skupnosti.

Doba vračanja posojil v zasebni lasti je za posamezne namene ob odobritvi naslednja:

	Po izračunu
nakup novih stanovanj in stanovanjskih hiš	20 let
graditev stanovanjskih hiš	15 let
prenova stanovanj in stanovanjskih hiš	10 let

Seštevek mesečnih anuitet vseh posojil za stanovanjsko enoto ne more biti nižji od mesečne stanarine, ki bi jo delavec plačal za stanovanjsko enoto po predpisih o stanarinah.

Najnižji znesek posojila po tem razpisu za novogradnjo je 15.000.000 din, za adaptacijo pa je 8.000.000 din.

IV. Končne določbe

1. Vloge za kreditiranje delavcev iz sredstev vzajemnosti sprejema Ljubljanska banka TBG-PE Jesenice, kjer lahko dobite podrobnejše informacije in obrazce za prijavo na razpis.

Za določitev povprečnega mesečnega OD na zaposlenega v SR Sloveniji se upošteva zadnja objava Zavoda SR Slovenije za statistiko.

2. Odbor za gradnjo pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice rešuje vloge za posojila v skladu s pravilnikom o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti, združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice in razpisom.

Rok za prijavo je 15 dni.

3. Vloge za kreditiranje nakupa stanovanj OZD iz sredstev solidarnosti sprejema odbor za solidarnost pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice, Jesenice, Titova 65, kjer lahko dobite podrobnejše informacije za prijavo na razpis.

Rok za prijavo je 15 dni od objave.

4. Vloge za kreditiranje OZD rešuje odbor za solidarnost v skladu z delovnim in finančnim načrtom Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice za leto 1989 in merili, ki jih opredeljuje 37. člen Zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Če sredstva tega razpisa ne zadoščajo za reševanje vlog v višini, kot to omogočajo pogoji razpisa, lahko odbor za gradnjo pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice oziroma odbor za solidarnost linearno znižuje višino upravičenega posojila udeležencev v skladu s prilivom sredstev oziroma poveča razpisno vsoto, če dejanski priliv presega planiranega.

Delavec, ki želi dobiti posojilo za graditev ali prenovo stanovanjske enote, mora dopustiti ogled, sicer se šteje, da ne izpolnjuje pogoja za pridobitev posojila.

Ugovor na sklep odbora za gradnjo stanovanj oziroma odbora za solidarnost rešuje zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice.

Predsednica zbora uporabnikov: Marija Miklič, Marija Miklič, l.r.

Gradbena posojila v Železarni v letu 1989

Objavljamo predlog upravičencev do prejema gradbenega posojila, ki ga je sestavila strokovna služba, potrdili pa odbor za stanovanjska vprašanja pri delavskem svetu Železarne in delavski svet TOZD in DSSS. Na predlog lahko vsi delavci Železarne v roku 30 dni od objave podajo pisni ugovor na delavski svet TOZD in DSSS.

Letos znaša posojilo za adaptacijo zasebne hiše (stanovanja) 8 mio din, za novogradnjo oz. nakup stanovanjske hiše (stanovanja) pa 20 mio din. Obresti so 4 % in se v času 3-letnega moratorija pršteva v glavnico. Po koncu moratorija se posojilo za adaptacijo odplačuje največ 7 let, posojilo za novogradnjo pa največ 17 let. Mesečni obrok se določi v višini, ki jo predstavlja v maju 1989 izračunana procentualna višina obroka glede na povprečni OD v Železarni za april 1989. Tak izračun obrokov se upošteva ob začetku odplačevanja in se korigira vsako leto maja do dokončnega plačila. Posojilo mora biti korišćeno za predlagano gradnjo do konca leta 1989.

Objavljamo tudi seznam prosilcev za stanovanja, ki se kljub trikratnemu vabilu niso zgledali na oddelku za stanovanjski standard za pretečovanje svojih vlog. Če se do 10. maja ne bodo zgledali na oddelku, se jih ne bo upoštevalo pri sestavi prioritete liste pričakovalcev stanovanj.

TOZD Talilnice
Gradbeno posojilo za adaptacijo je odobreno:

no: Redžotu Ajdinoviću, Osmanu Aliću, Vinku Bizovičarju, Nuri Duratović, Črtomiru Mesariću, Matevžu Mlinarju in Antonu Tavžlju.

Gradbeno posojilo za novogradnjo je odobreno: Francu Grilcu, Ivanu Korošču, Bogdanu Razingerju, Mihaelu Peternelu 8 mio.

Ne izpolnjuje razpisnih pogojev: Anton Vavtar.

Ne bodo uvrščeni na prednostno listo za dodelitev posojila: Husein Balić, Milan Beronja, Hamed Brdar, Jože Crnković, Hodžić Fadil, Ešef Terzić, Mehmedalija Vučković.

TOZD Ploščati program

Gradbeno posojilo za adaptacijo je odobreno: Jožu Bulovcu, Franciški Čepcu, Hermanu Debelaku ml., Damjani Kavalari, Jožu Knificu, Marjanu Knificu, Anici Mihelić, Silvestru Miriću, Ivanu Muhiću, Antoniji Svetini, M. riji Šmit, Bogomirju Štucinu, Dominiku Vajdecu in Miranu Zupanciću.

Gradbeno posojilo za novogradnjo je odobreno: Slavku Maučecu in Janezu Pezdriku.

Ne izpolnjuje razpisnih pogojev: Anton Pretnar.

Ne bodo uvrščeni na prednostno listo za dodelitev posojila: Sajim Avdić, Ibrahim Behlić, Daniel Črv, Nisveta Nuhanović, Eniz Ramić in Janez Višnar.

TOZD Okrogli program:

Gradbeno posojilo za adaptacijo je odobreno: Mustafi Bajrektareviću, Mateji Černe, Janezu Gomilarju, Mirku Knificu, Ludviku Pav-

loviću, Ljudmili Pogačar, Vinku Pogačarju, Pavli Preželj, Milanu Štuparju in Antonu Udirju.

Gradbeno posojilo za novogradnjo je odobreno: Dušanki Jezdić, Svetomirju Jezdiću, Andreju Klinarju, Darku Peternelju, Matildi Podbregar, Milanu Podbregarju, Ljubinku Radoviću in Damjanu Vajdecu.

Ne izpolnjuje razpisnih pogojev: Simona Merzel.

Ne bodo uvrščeni na prednostno listo za dodelitev posojila: Žarko Brkić, Ilija Dimać, Dušan Lazarov, Neven Selić, Maks Sotlar, Ahil Talić in Mujo Talić.

TOZD Tehnične dejavnosti:

Gradbeno posojilo za adaptacijo je odobreno: Matjažu Čebulju, Heleni Gabriel, Maji Goršek (Spec), Tjaši Kalan, Stanislavu Koklju, Miru Lebanu, Radu Legatu, Milanu Noću, Milošu Novaku, Cvetki Novković, Mariji Oblak, Zdravku Pajntarju, Marjanu Rekarju, Vojku Svetičiću, Zdravki Timarac, Matjažu Zupanciću, Antonu Žagarju, Mariji Žagar in Ivani More 6 mio.

Gradbeno posojilo za novogradnjo je odobreno: Mariji Brulc, Feridi Čatak, Robertu Dugarju, Tatjani Ferjan, Miranu Kristanu, Marku Marklju, Ani Miler, Francu Nečimerju, Bogomirju Prešernu, Rajku Pušu, Ireni Razinger, Mariji Sikošek in Zdenku Župcu.

Ne izpolnjujeta razpisnih pogojev: Andrej Merzel in Franc Pretnar.

Ne bodo uvrščeni na prioriteto listo za dodelitev posojila: Zoja Beriša, Mustafa Bešić, Snežana Gečele, Baki Osmani in Tatjana Žagar.

TOZD Komerciala:

Gradbeno posojilo za adaptacijo je odobreno: Mariji Molan in Petru Razingerju.

Gradbeno posojilo za novogradnjo je odobreno: Jožici Mali in Veri Markelj.

Ne izpolnjuje razpisnih pogojev: Dita Gasar.

TOZD Družbeni standard:

Gradbeno posojilo za adaptacijo je odobreno: Rudiju Bohincu in Gabru Šuštaršiću.

Gradbeno posojilo za novogradnjo je odobreno: Mateji Krašovec.

DSSS:

Gradbeno posojilo za adaptacijo je odobreno: Vlasti Alić, Jožefi Berlišk, Slavanu Berlišku, Vojku Čudnu, Slavku Dežmanu, Marici Frelju, Antonu Kalanu, Jožu Klinarju, Alenki Leban, Lojzki Legat, Darku Mikecu, Albinu Novaku — Hudolinu, Ani Podlipnik, Milanu Repetu, Šimi Škodi, Ljubu Timarcu in Ireni Zupancić.

Gradbeno posojilo za novogradnjo je odobreno: Mariji Baloh, Janezu Brulcu, Mariji Čuden, Tatjani Gregorić, Jani Jamar, Veroniki Klinar, Mileni Kržmar, Milenki Lužnik, Mirjani Račić in Jasmini Vengar.

Ne bo uvrščena na prednostno listo za dodelitev posojila: Duška Stamatović.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Paraliza (predsedstva) Občinske konference ZSMS Jesenice II.

V članku pred štirinajstimi dnevi sem razgrnil potek dogodkov volitev sekretarja OK ZSMS Jesenice. Začel sem z negativno reakcijo političnega aktiva občine do moje kandidature, kadrovske kuhinje predsednika OK Matjaža Peskarja in (bivšega) sekretarja Radeta Radinoviča in opozoril na dvojna merila predsedstva OK. Peskarju sem očitil, da je podpiral mojo kandidaturo, takoj pa, ko je prevzel novo predsedstvo, je podporo umaknil. Na koncu sem predlagal, da mladinska organizacija načne vprašanje odgovornosti vodstva OK in še posebej njenih profesionalcev.

Oglasil se je Matjaž Peskar, ki se — kot je dejal — v svojem in v imenu Predsedstva ne bo več oglašal, saj je to zanj neproduktivno. Ima prav. Peskar nima kaj pridobiti: polemika je zanj neproduktivna. To zame ne velja. Nadaljevanje Paralize... pišem z občutkom, da produktivno »zapravljam čas in prostor«, čeprav ima dan samo 24 ur...

1. Peskar se ne strinja z mojo oceno paralize dela Občinske konference, saj vse stvari tečejo normalno. Pozablja, da je že nekajkrat (na konferencah, predsedstvu, gradivih...) ugotavljal, kako se vse preveč ukvarjamo sami s seboj, namesto, da bi se posvetili sklepom Občinske konference in aktivnostim v aktualnem trenutku. Kaj je torej res? Je res, da se namesto z aktivnostmi ukvarjamo sami s seboj, ali pa je res, da vse aktivnosti tečejo normalno?

V trenutku, ko Peskar zagotavlja normalnost v delu mladinske organizacije, so mu (nam) pred nosom zaprli prostore Kluba jeseniških študentov, ker je Dominvest prekinil pogodbo z OK ZSMS. Izgubili smo prostore v »Pošti«, sedaj se prostore pod salonom Dolik. Toda, dragi mladinci! Zaupajmo predsedniku, ki nam jamči, da vse aktivnosti tečejo normalno in da delo mladinske organizacije »v globalu« sploh ni paralizirano.

2. Ob predstavitvi možnih kandidatov za sekretarja, priznava Peskar, uradna jeseniška politika ni reagirala pozitivno. Trdi, da to ni imelo nikakršnega vpliva na kasnejše sklepe in postopke posameznikov, predsedstva in konference, saj je prva stvar, ki smo jo dosegli, da o svojih stvareh odločamo sami.

Pokončnost, ki ji ni kaj očitati! Peskar naj še pove, kako je samostojnost, ki smo jo dosegli, zagovarjal na seji političnega aktiva. Pove naj, kako pokončno je zavračal očitke na moj račun, saj je šlo s tem tudi za očitke mladinski organizaciji. Takoj po seji političnega aktiva (4. novembra 1988) mi je dejal, da je presenečen, s kakšno odločnostjo in množičnostjo so člani aktiva reagirali na mojo kandidaturo. Sekretar OK (Rade Radinovič), ki je tudi sodeloval v pogovoru, je glede na Peskarjeve nič kaj vzpodbudne informacije večkrat zastavljal vprašanje, kaj v teh razmerah mladinska organizacija lahko izgubi ali pridobi. Predsednik in sekretar sta nato naštevala križe in teža-ve, ki bi lahko nastali z mojo izvolitvijo. Ko smo kasneje na Radinovičev predlog reakcijo političnega aktiva obravnavali na predsestvu, da so moje vprašanje Peskar povedal, da so mi očitati tudi to, da bi moja izvolitev za sekretarja lahko pomenila poistovetenje mladinske organizacije z Odborom za varstvo človekovih pravic. Vsakdo, kdor v politiki seveda ni naiven, ve, da so to resne stvari. Člani političnega aktiva vedo, kaj govorijo in zakaj to govorijo. Zgleden primer, kako o svojih stvareh odločamo sami.

3. Peskar govori o tem, kako je vsak član predsedstva nekaj avtonomni člen političnoizvršilnega organa in ni nujno podrejen sklepom predsedstva. Pravi, da se vedno drži načela, da do sledno izvršuje sklepe predsedstva in upošteva večinsko sprejeta stališča in usmeritve... Nato navaja zapisnik 30. seje P OK (5. oktober 1988), ko so pod 4. točko dnevnega reda obravnavali pregled evidentiranih v organe OK, ter citira sklep predsedstva, da se na osnutek kandidatne liste uvrste vsi evidentirani možni kandidati. Potem pravi: »Jaz sem se, kot sem že omenil, podredil volji večine, čeprav sem sam pri sebi menil drugače (za kar pa razen svojih izjav nimam pismenih dokazov)« (podčrtal IP).

Kako to, da Peskar, ki vodi delo predsedstva svojega mišljenja ne pove glasno in jasno. Prav je, da se (četudi si predsednik) podredi volji večine. Toda šele takrat, ko izčrpa argumente. V politiki, pa še marsikje drugje, ti prav nič ne pomaga, da sam pri sebi meniš drugače, nič pa ne storiš ali rečeš.

Zatem Peskar nadaljuje: »Še vedno trdim, da je delo sekretarja precej drugačno od dela predsednika...« Očitno je to ta misel, ki jo je predsednik mislil sam pri sebi. Kakorkoli že, to misel je, kar zadeva predsedstvo, prvič glasno in jasno izrekel šele na prvi seji novizvoljenega predsedstva (30. januarja), torej takrat, ko sem bil že razrešen funkcije podpredsednika.

4. Ni mu jasno, zakaj sem bil pripravljen kandidirati za predsednika OK SZDL Jesenice, za predsednika OK ZSMS pa ne. Pobrskajva po spominu. Poleg Radinoviča je predsedstvo evi-

dentiralo za sekretarja OK SZDL tudi mene. Kasneje (dan ali dva po seji) mi je Peskar predlagal, naj se raje potegujem za predsednika OK SZDL. Evidentiranje Radinoviča za sekretarja bo tako bolj resno, kot pa, če evidentiramo poleg njega še mene. Na to sem pristal, čeprav sem vedel, da za izvolitev nimam nobenih izglebov. Kako in kaj je s tem delom moje »politične kariere«, je torej Peskarju popolnoma jasno.

Zakaj nisem kandidiral za predsednika OK ZSMS? Zakaj se Peskar raje ne vpraša, kakšne bi bile šele reakcije političnega aktiva v tem primeru. Ali bi ga pustili, da se »prestavi« na mesto sekretarja? Ali ga nič več ne skrbi, kaj vse bi lahko mladinska organizacija izgubila z mojo izvolitvijo — tokrat v predsednika?

5. Peskarju in Radinoviču sem očitil, da sta z naklepnim evidentiranjem Debelaka, štirinajst dni po njegovi izvolitvi za podpredsednika, odločilno posegla v volilni postopek. Peskar z »navajanjem« zapisnika prve seje predsedstva (30. januar) skuša demantirati mojo trditev, da je bilo potrebno prepričati samo še novečene člane predsedstva. Da bi mu to uspelo, se poslužuje preproste in očitne manipulacije: pri citiranju izpusti ključne dela zapisnika, ki dokazujejo mojo trditev. Zaradi pomanjkanja prostora bom začel citirati zapisnik v delu, kjer predsednik predlaga, da naj se člani predsedstva izjasnijo glede ponovne kandidature:

»Predsednik je predlagal, da se najprej člani predsedstva izjasnijo glede ponovne kandidature. Odklonilo stališče do ponovnih kandidatur je zavzelo tudi P RK ZSMS ter Kadrovska komisija pri RK.

Gvozdič (Dragutin, sekretar KS ZSMS Železarne, op. IP) se je s tem strinjal, saj je po »toči prepozno zvoniti« in se preprečevati o podpori ali nepodpori ter o naši merodnosti zaradi spremembe volilnih pravil, ter tako podprl stališče o ponovni nekandidaturi.

S takim stališčem se je strinjala tudi Karmen Volčini, ki je poudarila, da bi s tem mladi še bolj dobili občutek, da je nekdo res »rinjen« ali pa se sam »rine« na določen položaj.

Ponovne kandidature nista podprla tudi Matjaž Skube in Nataša Drolc, ki sta se strinjala z ostalimi člani predsedstva.

Alenka Burnik je bila sicer skeptična do ponovne kandidature, vendar je glede na kandidate, ki jih je možno uvrstiti na listo, zagovarjala stališče, da bi bilo najbolje, če bi bil kandidat nekdo tretji. Nerazčiščena je relacija podpredsednik — sekretar, saj bi nekdo, ki je komaj mesec dni izvoljen za podpredsednika, sedaj bil lahko izvoljen za sekretarja.

Predsednik je poudaril, da je to, kar je bilo evidentirano, tu in da bi tudi sam rad videl, da bi bilo kandidatov več. Gvozdič je k temu dodal, da bi zaradi časovne stiske in zaradi interesa čim prej rešiti to situacijo, ne bilo smiselno kakkorkoli podaljševati evidentiranja... Ker pri tem razpravi ni bilo več, je predsedstvo sprejelo sklep: predsedstvo ne podpira ponovne kandidature ljudi, ki so enkrat že bili v volilnih postopkih, pa niso bili izvoljeni in na takratne postopke tudi niso imeli nobenih pripomb. Na predlog kandidatne liste se ne uvrsti več kandidatov, ker (bi IP) pri ponovnih volitvah lahko imeli enake rezultate.

Po tem je Matjaž Peskar predlagal, da se posamezni člani predsedstva osebno izjasnijo o posameznih kandidatih. Pri tem je poudaril, da moramo pri tem upoštevati tudi samo delo sekretarja, ki je izrazito organizacijsko izvršilnega tipa in naj ne bi prevzemal vloge predsednika, saj je organizacijskih stvari, ki so vsakodnevne, veliko. Poleg tega je sekretar zadolžen tudi za vzdrževanje rednih stikov z osnovnimi organizacijami, poleg tega je izvrševalec finančnega plana Občinske konference in je tako za te stvari tudi odgovoren.

Glede na vse argumente in poznavanje posameznih kandidatov se je predsedstvo odločilo, da podpre za kandidata za sekretarja Občinske konference ZSMS Jesenice Hermana Debelaka. Ena članica je dala podporo Ivanu Pucju. (podčrtal IP)

Iz poteka razprave (zapisnik je sestavil Peskar sam) je razvidno, da je predsednik članom predsedstva serviral najprej stališča P RK ZSMS in Kadrovske komisije pri RK, ki odklanjajo možnost ponovnih kandidatur. »Odklonilo stališče do ponovnih kandidatur je zavzelo tudi...« (podčrtal IP). Poleg P RK in Kadrovske komisije tudi on. Zakaj bi sicer uporabil besedo »tudi«.

Drugi člani predsedstva — to je jasno videti iz zapisnika — so to stališče podprli. Podpirali so stališče P RK in Kadrovske komisije pri RK, ki za nas (OK ZSMS Jesenice) nimajo nobenega pomena. To sta na konferenci (16. marec) povedala tudi predsednik statutarne komisije Anton Požar in član predsedstva RK Stanko Šalamun.

V nadaljevanju razprave je Peskar najprej jasno in glasno povedal, kar si je prej vseskozi mislil zgolj sam pri sebi. Moje kandidature za sekretarja ne podpira. Sedaj pa se prosim, člani predsedstva, odločite drugače, če morete. Peskar je s ponovno izvolitvijo za predsednika spet trdno »zajahal konja«. De facto je postal nekak mandatar, ki si lahko v »pomlajenem« predsedstvu po svoji volji izbira sekretarja.

6. Peskar ni odgovoril, zakaj je bilo v mojem »primeru« (ko 10. januarja nisem bil izvoljen) evidentiranje odprto, ni pa bilo odprto, ko se Debelak niti ni uspel uvrstiti na kandidatno listo. Ko se je predsedstvo odločilo, da moje ponovne kandidature ne podpre, ga je skrbelo, da bi pri ponovnih volitvah lahko imeli enake rezultate. Zakaj predsedstva ni skrbelo, da bodo tudi ponovne volitve z Debelakom lahko imele enak rezultat? Odgovor je lahko samo: Uporabljena so bila dvojna merila.

7. Predlaga mi, da sam pri sebi razčistim, zakaj v »politični karieri« nisem uspel. Njegov predlog mu hvaležno vračam. Tudi predsednik OK ZSMS Jesenice naj sam pri sebi razčisti, zakaj je v politični karieri uspel. Na nek način, tako kaže njegov odgovor, si je o tem že na jasnem. Takole pravi: »Jaz sem se, kot sem že omenil, podpredil volji večine, čeprav sem sam pri sebi menil drugače (za kar pa razen svojih izjav nimam pismenih dokazov)«. Formula za uspeh v politični karieri je tukaj: Podredi se volji večine, sam pri sebi pa meni drugače.

8. Še dve pripombi za konec. V visokoleteči republiški mladinski politiki, pravi Peskar, se pojavljajo zahteve po uvedbi klasičnega večstranskega sistema. Kolikor poznam to »visokoletečo republiško mladinsko politiko«, se ta nikjer ne zavzema za uvedbo večstranskega sistema. Zavzema se za svobodo političnega organiziranja. Oblike tega organiziranja so odprte. Stvar političnih organizacij je, ali se bodo formirale kot stranke, zveze, združenja, gibanja itd.

Pravi tudi, da nam trenutno naša družba omogoča, da imamo (mladinci, op. IP) svojo politično organizacijo. To drži. Toda prav v tem je problem. »Naša družba« nam to trenutno omogoča, pridejo pa lahko trenutki, ko nam tega ne bo več omogočala. V tem je bistvo zahteve po priznanju neodtujljive pravice do političnega organiziranja. Knjiga Ingrid Bakše »Ne čakaj na maj« ta problem natančno in srhljivo dokumentira.

Ivan Puc

Mladinske novice in novičke

Pa smo končno dočakali. Ne mislim na pomlad in lepo vreme, ampak sklepno predsedstvo KS ZSMS Železarne Jesenice. Mislim, novoizvoljeno predsedstvo je bilo že na svoji drugi redni seji sklepčno. Tako so lahko razpravljali o aktivnostih iz prejšnjih mesecev in o aktivnostih v naslednjih mesecih.

Mladi iz Železarne so se prejšnjo soboto udeležili prijateljske tekme v odbojki z VP Bohinjska Bela. V veselju in napeti tekmi je ekipa KS ZSMS zmagala z tesnim izidom 3:2.

Sekretar KS ZSMS Železarne Jesenice in predsednik Sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne sta se udeležila seje Sveta ZSMS črne metalurgije Jugoslavije, ki je bila v Lijahu pri Sarajevu. Na seji sta predstavila naš osnutek predloga prireditve ob izvedbi Srečanja mladih črne metalurgije Jugoslavije, ki bo letos na Jesenicah. Naslednja seja naj bi bila v juniju na Jesenicah.

Prejšnjo nedeljo je Komisija za šport organizirala prijateljski turnir v košarki, kjer je zmagala ekipa Garfielda. Na turnirju so sodelovale še ekipe: Harlem, Sivi dom in KS ZSMS Železarne.

Še en dokaz odrivanja mladih na rob družbe

Vsako bi bil presenečen, če pride v svoje klubske prostore, pa ga namesto odprtih vrat pričaka zamenjana ključavnica (zaklenjena seveda) ter na vratih pribit listek z neko odločbo. Odločbo o zaprtju Kluba študentov jeseniške občine! Sramota, ki dokazuje, da na Jesenicah nekaj »z leti že uveljavljenih« posameznikov ali še boljše rečeno nekaj »veteranov delavskega gibanja« lahko dela, kar hoče.

Klub študentov jeseniške občine je oblika dela Občinske konference ZSMS in vsi tisti, ki so pred leti sodelovali pri ustanavljanju in urejanju kletnih klubskih prostorov, vedo, da je bilo vloženega v klub precej prostovoljnega dela. Seveda je klub pri svojem delovanju doživljal svoje boljše in slabše čase. Nekateri so se ves čas od ustanovitve trudili, da bi klub in mlade, ki v njega zahajajo, prikazali v najbolj črni luči. Za takšne ljudi smo bili mladi vedno samo vandali, ki uničijo vse, kar jim pride pod roke. Vodstvo kluba se je v zadnjem času res trudilo, da bi klub bolj zaživel in da bi se študenti, ki ob vikendih prihajajo iz Ljubljane domov, vključili v družbeno življenje domačega okolja in da se med seboj družijo.

Prostori KŠJO pod razstavnim salonom Dolik na Jesenicah res niso na nivoju, vsaj kar se standarda tiče, vendar so jih mladi do danes že precej po-

pravili in ves čas trudijo, da na ta ali oni način pridobijo kakšen dinar za nekaj novega in boljšega. Če smo iskreni, bi si mladi zaslužili boljše prostore, rezultat pa je, da nam skušajo vzeti še te.

Občinska konferenca ZSMS Jesenice javno ZAHTEVA, da se omenjeni problem razreši in da kletni prostori še naprej ostanejo mladim. OK ZSMS ima s Samoupravno stanovanjsko skupnostjo za omenjene prostore sklenjeno pogodbo in plačuje najemnino. Do sedaj pa o zaprtju Kluba študentov še nismo bili niti uradno obveščeni in je zato takšna »kvazi odločba« NELEGITIMNA. V predsedstvu OK ZSMS bomo storili vse, da prostore obdržimo, tistim pa, katerim gremo mladi na »živce«, velja reči: Ne pozabite, da ste bili tudi vi nekoč mladi!

Predsednik OK ZSMS Jesenice: Matjaž Peskar

Zakaj so nam zaprli KŠJO? Razmišljanje predsednika o nastali situaciji

Kronologija mojega dela v KŠJO.

Predsedstvo, ki ga je vodila Alenka Burnik, je zahtevalo, da se ga razreši po novem letu 1989. Za razloge ni navedlo posebnih dogodkov oz. težav, temveč, da odstopa zaradi osebnih razlogov, prisotni pa teh razlogov niso slišali. Ker ni bilo prisotnih dovolj študentov, so predsedstvo razrešili, novega pa niso izvolili. Če je hotel klub obstajati, smo morali izvoliti ali postaviti vsaj začasnega vršilca dolžnosti predsednika (za kar so predlagali mene — Matjaža Skubeta).

Že kar na začetku smo naleteli na težave pri vzdrževanju reda na hodniku in vrstili so se zapleti s stanovalcem Koželjem, ki je nad namizni izgubljal živce. Stanje je torej res bilo zelo zapleteno, saj so nekateri obiskovalci iz obsejnosti poskrbeli za izgrede in zaplete z najemniki zgornjih prostorov. Kljub prošnjam, naj bi se obiskovalci vedli korektno, so se izgrede še nadaljevali. Nato smo ukrepali z uvedbo obveznih članskih izkaznic in postavili smu vratarja. S tem smo stvari uredili tako, da ni bilo več pritožb, vendar smo 14. aprila kljub temu dobili na vratih obvestilo, da je po sklepu KŠJO zaprt; zapira ga Stanovanjska skupnost, podpis: Alojz Rakoše.

Presenečeni nad ukrepom smo izsili li sestanke v klubu in napisali pritožbo in peticijo.

Klub so nam zaprli brez obvestila ali odgovornega roka in meni nič tebi nič zamenjali ključavnico na vhodu. Dela, ki so bila načrtovana v KŠJO, so tako na umetni način prekinjena in s tem je nastala tudi finančna škoda.

Dejavnosti:

— Uredili smo prostor s tem, da smo preplekali stene, obesili zavese...

— Napisali smo prošnjo za ureditev sanitarij in kupili en lijak z armaturo;

— Nabava pijače je potekala vsak četrtek in je tako sedaj skladišče polno pijače.

— Ustanovili smo svoj odbojarski klub in zanj pridobili še zagonska sredstva. Klub OK Študent že deluje in trenira in se udeležuje turnirjev dokaj uspešno.

— Organizirali smo informativno predavanje za 4. letnike srednjega usmerjenega izobraževanja.

— Organiziran je bil dan, ki je posvečen ženam — 8. marec z darili obiskovalkam in družabnim večerom.

— Organiziran je bil video večer z dvema projekcijama filmov.

To so bile dejavnosti KŠJO v zadnjih dveh mesecih. Torej več kot dovolj, da klub opravi svoj obstoj.

Svoje napke, ki jih je predsedstvo morebiti storilo, je s primernimi ukrepi, ki so bili učinkoviti, tudi rešilo. Zato protestiram proti obrazložitvi zaprtja KŠJO in odvetja prostorov ter podariti le-teh Doliku. Tudi podpis petice 30 članov kluba je dovolj, da klub ohranimo, saj odvzeti prostori posredno vplivajo tudi na sam obstoj KŠJO.

KŠJO je bil res na slabem glasu, vendar so stvari sedaj že nekaj časa urejene s strani predsedstva in s strani obiskovalcev, ki so sedaj že nekaj časa res študenti.

Študenti ta prostor rabimo in se bomo za to tudi borili, saj postopek odvzeta ni bil na noben način korekten oz. legitim.

Predsednik KŠJO: Matjaž Skube

Občinsko tekmovanje v Veseli šoli

Že nekaj let se proti koncu meseca aprila zberejo veselošolci jeseniške občine na občinsko srečanje. Letos so se zbrali 22. aprila v Osnovni šoli Tone Čufar Jesenice. Na šolskem srečanju veselošolcev je dovolj znanja pokazalo 111 učencev za nadaljnjo uvrstitev, žal pa jih je na občinsko tekmovanje prišlo 97.

Veselošolske naloge so objavljali celo šolsko leto v Cicibanu in PIL-u. Učenci so jih pridno reševali, s pridom pa so jih v šolski program vključevali tudi učitelji. Tako so povežali prijetno z resnim in z vedrejšimi vsebinami pritegnili učence k delu. Zato upravičeno pravimo, da je veselošolsko tekmovanje spleet nabanega znanja ob pouku in poleg pouka. Na republiško tekmovanje pa bodo odšli tisti, ki vse znanje znajo tudi najbolj spretno uporabiti.

Republiško tekmovanje bo 28. maja v Ljubljani, udeležili pa se ga bodo občinski prvaki iz posameznih razredov: 3. razred: Niko Abruč, OŠ Tone Čufar Jesenice in Blaž Oman, OŠ Jeseniško-bohinjskega odreda Kr.Gora.

4. razred: David Marošević, OŠ Prežihov Voranc Jesenice, 5. razred: Ana Voga, OŠ 16. decem-ber Mojštrana,

6. razred: Primož Debevc, OŠ 16. decem-ber Mojštrana,

7. razred: Živa Avsenak, OŠ Tone Čufar Jesenice in Miha Kermc, OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica,

8. razred: Mitja Madon, OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica.

Iz OŠ Polde Stražar se je tekmovanja udeležila učenka 6. raz. Irena Košir (letos le ona) in bo šolo zastopala na republiškem tekmovanju v Ljubljani.

Kar štirje učenci, David Marošević, Ana Voga, Primož Debevc in Živa Avsenak, so že stari znanci Vesele šole; tekmovali so že lani, Živa Avsenak za tretje leto.

Veselošolci so večinoma delovni, pridni učenci, ki ob rednem delu želijo zvedeti še več. Tako prebirajo vse, kar dobe pod roke, in svoje obzorje širijo, ne da bi jim to bilo težko. Žal številni veselošolci niha in pada, kar ni razveseljivo, saj bi vsi morali stremeti, da neskladja v vzgoji in izobraževanju ne bi vplivala na delo učencev. Tudi to je res, da delovni in sposobni učenci v tem mesecu tekmujejo na številnih drugih področjih.

Letos je bila pokroviteljica občinske Vesele šole ISKRA UNITEL z Blejske Dobrave. Kljub težkim pogojem poslovanja in hudi borbi za obstoj so za tekmovalce lepo poskrbeli z malico, filmsko predstavo in simboličnimi darili. Nadvse zanimivo je bilo njihovo sporočilo, priloženo darilcu: »Zato vam, dragi učenci, polagamo na srce: učite se, kajti samo v znanju je prihodnost, lepša prihodnost in boljši jutri.«

Dopisujte

Izvajanje interventnega zakona o omejevanju sredstev SIS družbenih dejavnosti za porabo v letu 1989 v občini Jesenice

Tudi v letošnjem letu prihodke SIS družbenih dejavnosti omejuje zvezni interventni zakon, ki je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 77/88.

Ta interventni zakon velja za letošnje prvo polletje, prihodki pa so omejeni glede na prihodke v prvem in drugem četrtletju leta 1988. Tako je lahko dovoljena rast prihodkov SIS družbenih dejavnosti za porabo v prvem četrtletju 1989 v primerjavi s prvim četrtletjem 1988 223 %.

V skladu s tem so SIS družbenih dejavnosti v občini Jesenice tudi izpolnile posebne obrazce in v prvem četrtletju 1989 so SIS družbenih dejavnosti združile za 9,3 % manj sredstev, kot jih dovoljuje zvezni interventni zakon. Osnova iz leta 1988 je izredno nizka, saj je bilo v prvem četrtletju lani zbranih le 15,7 % sicer v celotnem letu zbranih sredstev, na kar so vplivale predvsem gospodarske težave v občini, tudi refundacije vplačanih prispevkov.

Tako so SIS družbenih dejavnosti v občini zbrale za 1.743.153.000 din manj sredstev, kot bi jih lahko, od tega je za zdravstveno skupnost 1.062.784.000 din manj, izobraževalno 249.448.000 din, skupnost otroškega varstva 239.891.000 din, skupnost socialnega skrbstva 96.650.000 din, kulturno skupnost 77.867.000 din in telesnokulturno skupnost 66.039.000 din manj. Dve skupnosti, ki se financirata iz dohodka (osno-

va nova davčna osnova A), sta imeli presežke, in sicer raziskovalna skupnost 5.577.000 din in skupnost za zaposlovanje 43.946.000 din. Slednja je tudi že ukinila stopnjo za marec, april in maj letos. Spremenjena zakonodaja, predvsem sprememba virov in osnov, je pri teh dveh skupnostih vplivala na to, da ni bilo mogoče predvideti takih prihodkov.

Dejansko pa so bili v prvih treh mesecih letos prihodki SIS družbenih dejavnosti v občini Jesenice v primerjavi z enakim obdobjem lani večji za 186 %, v primerjavi s povprečjem leta 1988 pa le za 77,8 %; od tega so bili prihodki skupnosti otroškega varstva le za 60,2 % in zdravstvene skupnosti le za 72,7 % večji kot povprečni lanskeletni. Ob tem je bila rast življenjskih stroškov v treh mesecih letos v naši republiki v primerjavi s povprečjem leta 1988 151,5 %, rast drobnoprodajnih cen pa 208 %, gle-

de na povprečje preteklega leta. Zato ni čudno, da se v občini na področju družbenih dejavnosti srečujejo z velikimi problemi, saj je dejstvo, da SIS družbenih dejavnosti razpolagajo s 77,8 % več sredstvi; rast cen je bila več kot 200 %, bruto osebni dohodki v gospodarstvu pa so se po oceni povečali za 146 % (prvo četrtletje 1989 v primerjavi s poprečjem 1988).

Položaj se je v začetku aprila, ko so OZD, ki so zamikale vplačilo prispevkov, poravnale nekatere zaostale obveznosti (med njimi tudi Železarna), nekoliko izboljšal, vendar velikega zastanka ne bo lahko nadoknaditi.

Zato tudi poziv Izvršnega sveta in zborov jeseniške občinske skupščine, naj OZD ne zamikajo vplačil prispevkov, ob tem pa dvigujejo osebne dohodke. Vse to se odraža ne samo v likvidnostnih težavah družbenih dejavnosti, ampak tudi v tem, da se tako večja razkorak med osebnimi dohodki v gospodarstvu in družbenih dejavnostih, kar dodatno otežuje skupno iskanje rešitev v teh zapletenih časih. Brez tega pa ni uspešnega dialoga.

RK

Občinsko srečanje folklornih skupin je bilo deležno velike pozornosti občinstva

Letošnje že tradicionalno vsakoletno srečanje folklornih skupin jeseniške občine, ki ga je ob pomoči DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela organizirala Zveza kulturnih organizacij občine Jesenice, je bilo pretekli petek, 21. aprila, v dvorani Doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku. Kljub izredno slabemu vremenu je organizatorja prijetno presenetil dober obisk občinstva, ki je s tem potrdilo, da bi se v tej lepi dvorani moralo večkrat kaj dogajati.

Prizorišče so zelo lepo okrasili člani folklorne skupine Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela, ki jo vodi Cilka Peternej in ki je tudi začela letošnje srečanje z gorenjskimi plesi. Za njimi so se zvrstili: otroška in mlajša pionirska folklorna skupina, ki jo vodi Ivanka Rožanec, in pionirska folklorna skupina, ki jo vodi Rado Mužan, šolskega kulturnega društva Prešernov rod Osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica z otroškimi igrami, ki so prvi korak v folklorno-plesno dejavnost, s spletom otroških plesov in s spletom gorenjskih plesov; sledila je otroška

folklorna skupina Rute Gozd-Martuljek KUD Podkoren s spletom gorenjskih plesov, skupino vodi Darinka Tarmar; starejša folklorna skupina KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana s spletom gorenjskih plesov, značilnih za kraj, od koder je skupina, skupino vodita Nada Hrovat in Marjetka Zima; za konec pa so se še enkrat predstavili folkloristi javorškiškega društva upokojencev z drugim delom gorenjskih plesov.

Applavzi občinstva med plesi in še zlasti ob koncu so bili najlepše priznanje nastopajočim plesalcem, ki so prirediteljem vzeli zelo resno in se zelo po-

trudili, da pokažejo, kaj znajo. Ob tem seveda ni mogoče prezreti velikega truda, ki ga vlagajo vodje skupin, da bi v občini ohranili tovrstna ljudska splošila, oziroma izročila.

Ob zaključku je sledila še majhna slovesnost, na kateri je predsednik Zveze kulturnih organizacij Jesenice Joža Varl podelil jubilejne Maroltove značke z diplomom nekaterim članom folklorne skupine Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela. Za pet do desetletno delovanje so bronaste Maroltove značke prejeli: Kati Crnkovič, Anica Filipaj, Janez Iskra, Vinko Lagorja, Alojz Mulič, Franc Podlipnik, Fani Turk, Viktor Vončina in Zdravko Zaveljčina. Za več kot desetletno delovanje pa so srebrne Maroltove značke prejeli: Marija Heberle, Drago Jakšič, Slavka Jurjevič, Cilka Peternej, Gabrijel Peternej, Slavka Peternej in Joža Peternej.

Foto razstava na osnovni šoli Koroška Bela

Mladi hrastniški foto amaterji iz krožka na Osnovni šoli narodnega heroja Rajka se bodo predstavili v avli osnovne šole na Koroški Beli.

Razstavo bodo odprli 26. aprila na osnovni šoli Koroška Bela. Namenjena je šolski proslavi ob dnevu OF in praznovanju 1. maja.

Iz Hrastnika razstavljajo: Simon

Tanšek deset fotografij, Aleš Hribar pet fotografij, Ksenija Felician pet, Mojca Knaus osem fotografij in Jernej Biderman osem fotografij.

Foto krožek že vrsto let vodi mentor

Zakaj zavajanje ljudi s podražitvijo stanarin

V letošnji 4. številki Železarja sem v uvodu prispevka Lov na ekonomske stanarine zapisal, da se nam uporabnikom družbenih stanovanj spet slabo piše. Pa se nisem zmotil. Navedel sem tudi stališče slovenskih sindikatov, da bodo podpirali prizadevanja približevanja t.i. ekonomskim stanarinam, če bodo stanarine kalkulativni element pri določanju najnižjega osebnega dohodka.

Letošnja aprilski podražitev stanarin ni upoštevala navedenega stališča sindikatov.

Iz Ljubljane so Izvršnemu svetu Skupščine občine Jesenice kar s telesom sporočili, da se morajo stanarine s 1. aprilom povečati za 65 odstotkov. Na Izvršni svet se je odločil drugače, češ da bo za uporabnike družbenih stanovanj »ugodnejše« za njihov žep. Na

območju naše občine bodo podražitev stanarin na tri obroke, in sicer:

- s 1. aprilom 27,2 odstotka,
- s 1. majem tudi 27,2 odstotka, vendar na aprilsko osnovo in
- s 1. junijem enako 27,2 odstotka na majsko osnovo.

Te obročne podražitve, ilustrirane na konkretnem primeru, izgledajo takole:

Primer stanarine	Po sklepu IS SO Jesenice	Po sklepu Zveze stanov. skup. SRS.
III/89	IV/89 + 27,2 %	VI/89 + 27,2 %
145.300 din	184.820 din	239.750 din mesečno

Iz primera zgoraj ilustriranih podatkov lahko ugotovimo, da sklep Izvršnega sveta SO Jesenice globlje seže v žep uporabnikov družbenih stanovanj, kot če bi upoštevali teleks iz Ljubljane. Gre za skoraj 60.000 din.

Upajmo, da bo OS ZSS Jesenice uspelo vsaj to, da bo Izvršni svet SO Jesenice pri nadaljnjih letošnjih podražitvah stanarin upošteval osnovo, ki smo jo navedli na koncu gornjega prikaza, kot so določili v Ljubljani.

V prej navedeni številki Železarja sem načel t.i. ekonomske stanarine in določene pomisleke. Dolej pa še ni bilo pričakovane odziva. V dnevnem tisku se je o tem vprašanju le nekaj premaknilo. Beremo o očitkih, da se na stanarine obeša vse mogoče in nemo-

goče. Nekatere ugotavljajo, da stanovanjska politika razpada že lep čas itn.

Na področju stanovanjskega gospodarstva verjetno tudi v naši občini ne gre vse po maslu. Zaman pa pričakujemo, da se bo vsaj v našem lokalnem tedniku oglašil kdo od čelnih funkcionarjev naše stanovanjske skupnosti in naši javnosti predstavil vprašanja in probleme, s katerimi se srečujejo pri svojem delovanju, pa ostajajo kar anonimni. Tako je tudi z našo občinsko socialistično zvezo.

Zaradi marsičesa smo postali neobčutljivi, tudi če se nas zavaja z navidežno nizko podražitvijo stanarin, brez ustreznega obvestila; razvidno je le na obrazcu poštnega nakazila, ki ga prinesejo iz Dominvesta.

Vibr.

Milan Tanšek. Iz hrastniškega foto krožka je izšlo že več uspešnih mladih fotoamaterjev ter razstavljalcev. Vse to in še več je zasluga izjemne marljivosti in veselja za delo z mladimi mentorja Tanška.

Foto razstava bo odprta do 19. maja v avli šole na Koroški Beli. Skupaj bo razstavljenih šestinideset fotografij marljivih učencev iz Osnovne šole narodnega heroja Rajka iz Hrastnika.

Fotografije, Simona Tanška Jesen, Užitek, Izlet in Proti domu spadajo že kar na mladinsko razstavo. So plod razmišljajočega duha in tehnične dovršenosti. Če bo Simon Tanšek tako nadaljeval, bomo še večkrat slišali o njegovih uspehih fotografijah. Tanškova Jesen je prav gotovo najbolj doživljiva fotografija v celotni hrastniški kolekciji. V Izletu dosega potrebno globinsko ostrino, dočim je Tanškova Proti domu izjemno razgibana fotografija. Njegov Užitek spada med razpoloženske zvrsti.

Aleš Hribar gradi svoj del fotografij na doživljajski način. Njegova Jesen bi se dala izdelati bolj kontrastno in uspeh bi bil še večji. Ostale njegove fotografije so na standardnem nivoju.

Mlada Ksenija Felician se nam predstavlja z izredno uspešno Verigo, fotografijo, ki bi lahko sodila na mladinsko foto razstavo. Blizinski posnetek, poudarjeno zrno in temno ozadje so gotovo tisti elementi razgibane kompozicije, ki zadovoljijo naše oči.

Mojca Knaus je v svoji Kolekciji svetilk izrazila svoj prefinjen okus za ohranjanje kulturne in obrtniške dediščine na Slovenskem. Če bo nadaljevala v tej smeri in zvrsti, se ji obeta še velik uspeh.

Jernej Balderman s svojimi fotografijami Proti hiši, Kozolecem in Brez naslova tehnično uspešno zaključuje kolekcijo iz Hrastnika.

Slavko Tarmar

Podaljšani rok

Žirija za izvedbo natečaja za izbor simbola občine Jesenice zaradi majhnega števila predlogov podaljšuje rok za sprejem predlogov do 10. maja.

PRISPEVKI ZA MEDICINSKE APARATURE

V marcu so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali: Karel Frančeskin, Jesenice, Titova 4 a — prispevek — 100.000 din; Moški uprave Splošne bolnice Jesenice — namesto cvetja sodelavkam ob dnevu žena — 200.000 din;

Franjo Ropret, Jesenice, Titova 4 a — namesto cvetja ob dnevu žena — 40.000 din;

Avtomoto društvo Jesenice — namesto cvetja za pokojnega Vinka Pavleniča — 50.000 din;

Avtomoto društvo Jesenice — namesto cvetja za pokojno Silvo Justin — 50.000 din;

Delavke Zavarovalne skupnosti Triglav Jesenice — prispevek ob 8. marcu — 240.000 din;

OOS Železniška postaja Jesenice — namesto daril za 8. marec — 1.000.000 din;

Frančiška Šmit, Jesenice, C. revolucije 8 — namesto čestitk ob dnevu žena 50.000 din;

Francka Špringer, Jesenice, Titova 89 — namesto čestitk za 8. marec — 10.000 din;

Gozdno gospodarstvo Bled — prispevek za mesec februar — 34.930 din;

Pavla Zupan, Blejska Dobrava — prispevek — 50.000 din;

Janko Eržen, Bled, Črtomirova 28 — prispevek — 500.000 din;

Zoran Šordžan, Kranjska Gora, Borovška 62 — prispevek — 500.000 din;

Julka Sodja in Dragica Markizeti, Jesenice — namesto cvetja pokojni sestrični Mariji Vister — 40.000 din;

Matjaž Kalan, Kranj, Kocjanova 4 — prispevek — 1.000.000 din;

Peter Kalan, Kranj, Kocjanova 4 — prispevek — 1.000.000 din;

Ansambel Slovenski muzikantje — dohodek od koncerta za aparature Bolnice Jesenice — 7.440.000 din;

Odstopljena darila 16 srednjih delavk Žita TOZD Triglav Gorenjska Lesce ob 8. marcu 640.000 din;

Franc Pretnar, Bled, Rečiška 17 — prispevek namesto cvetja na grob — 150.000 din;

Angela Lipovec, Lesce, Vrtača 11 — prispevek pacientke za invalidski voziček — 666.000 din;

OOS OGP Grad Bled — namesto obdaritve ob dnevu žena — 240.000 din;

Zlatko Debeljak — optik, Tržič, Trg svobode 18 — prispevek — 100.000 din;

Kompas Hertz rent a car Ljubljana, Celovška 206 — namesto cvetja na grob sodelavca Muleja — 200.000 din;

Sosedje z Jesenice, Cesta revolucije 8 — namesto cvetja za pokojnega Antona Torkarja — 222.000 din;

Turistično društvo Kranjska Gora — darilo ob 8. marcu — 150.000 din;

Peko Tržič — prispevek ob dnevu žena — 7.005.000 din;

Vaščani Zgornje Radovne — namesto venca na grob pokojne Marije Sekardi — 200.000 din;

Učenci 7. a razreda OS Prežihov Voranc Jesenice — namesto praznovanja 8. marca mamic učencev — 300.000 din;

Družini Kolac in Faganel ter Milka Žnidaršič — namesto cvetja za pokojno Marijo Radočaj — 300.000 din;

Petrol DO Gostinstvo — TOZD Gostinski obrati Ljubljana — prispevek — 250.000 din;

Sosedje z Javornika — namesto venca na grob pokojne Minke Radočaj — 294.500 din;

OOS Vzgojnovarstvene organizacije Radovljica — prispevek ob 8. marcu — 1.370.000 din;

Žene društva upokojencev Dovje-Mojstrana — prispevek ob 8. marcu — 160.000 din;

Sodelavci Valjarne bluming štekel — namesto venca za pokojnega Marjana Pristova — 340.000 din;

Vida in Egidij Matič, Žirovnica 7 — v spomin na pokojnega bratranca Hanza — 50.000 din;

Pavla in Alojz Vavtar, Jesenice, Pejce 7 a — namesto cvetja na grob pokojni Mihaeli Podlesnik — 50.000 din;

OO ZS PM Jesenice — prispevek 2.000.000 din;

Krajevna organizacija Rdečega križa Lesce — prispevek — 300.000 din;

Janko Berce, Kropa 46 — prispevek — 2.000.000 din;

OO ZS Kemične tovarne Podnart — prispevek namesto obdaritve delavk ob dnevu žena — 2.151.370 din;

Konferenca sindikata TO Zarja Jesenice — prispevek — 1.751.210 din;

Družina Kisič, Blejska Dobrava — namesto cvetja za mamo Apolonijo Lotrič — 50.000 din;

Vzgojnovarstvena organizacija Radovljica — prispevek namesto obdaritve ob dnevu žena — 1.370.000 din.

Skupna vsota zbranega denarja v letošnjem letu je 54.355.740 dinarjev. Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se zahvaljujemo za prispevke!

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakazite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530-603-31205, z navedbo: namesto venca za tega in tega, darila in podobno.

Družabni večer ob tabornem ognju na Hrušici

DPD Svoboda Ivan Krivec Hrušica vabi na praznični družabni večer s kulturnim programom, ki bo v nedeljo, 30. aprila, ob 20. uri pred domom družbenih organizacij na Hrušici. Ob slabem vremenu bo srečanje v dvorani.

Vaščani Kočne vabijo na predpraznično kresovanje ob

tabornem ognju na Poljanah

v nedeljo, 30. aprila ob 19. uri na prostoru pred gasilskim orodiščem (ob gostilni Lasan) na Kočni.

Iniciativni odbor

Domislice in reki v šaljivi preobleki

Ko te ni več strah groze, si že daleč čez pol dne.

Tretja svetovna vojna je ubijanje človekove duše na svetovnem prizorišču miru.

Poznate koga, ki je bil v čast?

Mladina poje 89 na Jesenicah

V organizaciji Zveze kulturnih organizacij Jesenice je bilo v petek, 14. aprila, ob 19. uri v dvorani Gledališča Tone Čufar Jesenice občinsko srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov MLADINA POJE 89.

Mladinski pevski zbor OŠ Tone Čufar, zborovodja Marija Reichman

Mlajši mladinski pevski zbor OŠ Prežihov Voranc, zborovodja Stanka Mencinger

Mlade pevce, njihove mentorje in polno dvorano občinstva je pozdravila podpredsednica Zveze kulturnih organizacij Jesenice Mira Mesarič.

Na srečanju so sodelovali: otroški pevski zbor Glasbene šole Jesenice — zborovodja Jože Humerca, otroški pevski zbor Osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica — zborovodkinja Darja Kolenc, drugi otroški pevski zbor Osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica — zborovodkinja Mira Mesarič, mladinski pevski zbor Osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — zborovodkinja Stanka Mencinger, mladinski pevski zbor Osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — zborovodkinja Mira Mesarič in mladinski pevski zbor Osnovne šole Tone Čufar Jesenice — zborovodkinja Marija Reichman.

Srečanja se niso udeležili: mladinski pevski zbori iz Kranjske Gore in Mojskote, nastop mladinskega pevskega zbora Osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela je bil odpovedan zaradi bolezni zborovodje Davorina Rostoharja.

Zbore sta na klavirju spremljali profesorica Beti Demšar-Zupan in učenka Glasbene šole Jesenice Nataša Drolc.

Srečanje mladinskih pevskih zborov je dokazalo veliko prizadevanje osnovnih šol občine Jesenice, da ohranijo in razvijajo našo ljudsko, umetno in borbno pesem. Delovanje v pevskem zboru pri mladih (in starejših) vzbuja moralno-politične, patriotske, humanistične, strokovne in druge občutke. Vse napredne družbe na svetu zborovodsko petje uvrščajo med zelo pomembna

vrednoteno, je učinek glabene vzgoje marsikje zmanjšan. Zborovodje ne morejo uskladiti svojega dela, ker so šolski urniki v nasprotju s potrebami zborovodij in osnovnimi pravili o aktivnem pouku petja. Po štirih ali petih urah rednega pouka učenci niso sposobni še za pouk zborovskega petja. Urniki tudi onemogočajo kompletne skupne vaje zborov, ker ure za glasbeno dejavnost niso v vseh razredih ob istem času. To je samo del problemov, ki so jih povedali zborovodje po končanem koncertu, katerega so ocenili slabše kot prejšnja leta.

Prisotni so menili, da če se dejavnost zborovske izobrazbe na osnovnih šolah ne bo usmerila v zaželeno smer, se lahko srečamo z dejstvom, da bo pri dobronem delu za petje nadarjenih učencev upadlo zanimanje za petje. To pa se ne bi smelo zgoditi. V pogovoru z zborovodji so bili prisotni: direktorica VIZ Majda Malenšek, predsednik ZKO Jesenice Joža Varl, člani glasbene komisije ZKO Jesenice in profesorica Beti Demšar-Zupan. Žal niso bili prisotni ravnatelj (ali njegovi namestniki) osnovnih šol, katerih učenci so nastopili na srečanju. Posebno smo pogojevali ravnatelje in zborovodje tistih šol, ki svojih pevskih zborov na srečanje niso poslali.

Posebnost srečanja sta bili zagnanost in veselje najmlajših ter resnost in prizadevnost starejših učencev in njihovih zborovodij. Vsi so želeli prikazati čim več in najbolje, kar so s prizadevnim delom dosegli. Srečanje je še enkrat pokazalo in potrdilo, da mladi ljubijo ljudsko in umetno pesem, da je med njimi dosti talentiranih glasov in da bi jih bilo treba z vztrajnim in strokovnim delom pripravljati na prestop med odrasle pevce. Praksa nam žal kaže, da se bolj redki od te množice pojavljajo v odraslih pevskih zbora. To opozarja, da bo potrebno še veliko načrtnega in prizadevnega dela pri kulturni vzgoji od predšolskih vzgojovarstvenih organizacij dalje.

Na takih ali podobnih srečanjih se zbori in zborovodje bolj spoznajo med seboj, strokovnjaki pa naj bi ugotavljali, kakšna je zborovska dejavnost na šolah v občini. Da je kvaliteta petja bila tokrat nekaj pod pričakovanjem, so ocenili zborovodje sami. Toda tudi ob taki oceni v prepevanju je bilo zadovoljivo število pozitivnih zborovskih elementov. Bilo je veliko dobre dinamike, zlitosti, fraziranja, ritma, kar pa je večkrat razvedrilo »izgubljeno« intonacijo, ki je bila slaba točka večine zborov, poleg treme solistov, kar je posledica slabih pogojev za pripravo zborov. Poleg tega so bile pri nekaterih zbora nekatere skladbe preveč zahtevne za neizkušene mlade pevce. Ko smo že pri skladbah, moram poudariti, da zbori na programih niso imeli nobene borbenosti iz NOB.

Ker srečanje ni bilo tekmovalnega značaja, so se zborovodje odločili, naj jeseniško občino na srečanju mladih pevcev Gorenjske v Trzinu zastopa mladinski pevski zbor Osnovne šole Tone Čufar Jesenice.

Franjo Ropret

Odrasli zbori občine za dan OF in 1. maj

Druženopolitične organizacije občine, Skupščina občine in Zveza kulturnih organizacij občine Jesenice vas vabijo v sredo, 26. aprila, ob 19. uri v Dom Julke in Albina Pibernik na Javorniku na

občinsko srečanje z odraslimi pevskimi zbora v počastitev dneva OF in 1. maja — Praznika dela.

Po slavnostnem govoru in proglasitvi prejemnikov srebrnih priznanj Osvobodilne fronte se bodo s po štirimi pesmimi predstavili:

- ženski pevski zbor Milko Škoberne DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice,
- mešani pevski zbor in moški vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica,
- moški pevski zbor Vintgar Blejska Dobrava,
- ženski pevski zbor Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela in
- moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice.

Zahvala za pomoč pri izvedbi XVI. MFAF

Organizacijski odbor XVI. Mednarodnega festivala amaterskega filma Jesenice 89 pri Zvezi kulturnih organizacij Jesenice in filmska skupina ODEON Jesenice se iskreno zahvaljuje za materialno pomoč pri izvedbi festivala:

Skupščini občine Jesenice, Konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice, Občinskemu svetu zveze sindikatov Jesenice, Zvezi kulturnih organizacij Jesenice, Zvezi organizacij za tehnično kulturo Jesenice, Gledališkemu in filmskemu muzeju

Slovenije Ljubljana, Integralu SOZD SAP Ljubljana, TOZD Medkrajevni potniški promet in delavnice Jesenice, Kovinarju, TOZD Komunalne službe Jesenice, SOZD SŽ Železarna Jesenice, TOZD Tehnične dejavnosti — strojne delavnice in TOZD Talilnice — Ljubljana, Lokalni radijski postaji Triglav Jesenice, Založbi kaset in plošč RTV Ljubljana, Akademskemu kinu klubu Skopje, Kino klubu mladih Zagorje, Tiskarni Cvetkovič, Penzionu Šranc Jesenice, Cvetličarni Zvonček — Sitar Jesenice.

Dvajset projekcij festivalskih filmov

Z glasbenim recitalom flavtistke Barbare Mikula in fagotistke Barbare Cefera, podelitvijo nagrad in priznanj ter predvajanjem štirih nagrajenih filmov so v soboto, 22. aprila, v gledališki dvorani na Jesenicah zaključili XVI. Mednarodni festival amaterskega filma, na katerem so letos sodelovali filmi iz petnajstih držav, poleg filmov iz Srbije, Makedonije, Črne Gore in Slovenije.

Železarsko mesto Jesenice je bilo letos že šestnajstič gostitelj te mednarodne prireditve, brez katere bi v teh pomladanskih dneh čutili praznino v sicer bogatem utripu mesta, ki letos praznuje šestdesetletnico. Festival vsako leto prinaša nove vednosti in spoznanja o deželah, od koder prihajajo filmi, pa tudi nova znanstva in prijateljstva, čeprav največkrat samo prek filmskega traku. To je tudi priložnost za spoznavanje amaterske filmske in širše kulturne tvornosti v posameznih deželah.

Filmi, ki so prišli v ožji izbor za nagrade in priznanja, so bili predvajani na trinajstih predstavah za šolsko mladino v jeseniški in radovljški občini in na štirih festivalskih prireditvah, v naslednjih dneh pa bodo še tri predstave. Tako je letošnji festival skupaj zabeležil dvajset projekcij oziroma predstav festivalskih filmov, ki si jih je oziroma bo skupaj ogledalo prek 3.000 ljud, med njimi največ mladih. To je prav gotovo posebnost jeseniškega festivala, kajti s takim programom je dosežena velika gledanost in popularizacija

amaterske filmske ustvarjalnosti.

Tako kot se je število držav, ki sodelujejo na festivalu ustalilo med petnajst in dvajset, se je ustalilo tudi število sodelujočih filmov med 70 in 80, žal pa je zlasti letos močno upadla udeležba iz Slovenije. Na lanskem XV. Mednarodnem festivalu amaterskega filma je iz Slovenije sodelovalo dvanaest klubov in dva samostojna avtorja z 39 filmi, letos pa le šest klubov z devetimi filmi. Težko je reči, ali je to posledica upadanja amaterske filmske tvornosti v Sloveniji ali dejstva, da je ta dejavnost postala zelo draga, ali da jo zamenjuje video tehnika.

Naj omenimo, da so letošnji festival že po tradiciji odprli v četrtek, 20. aprila, s fanfarami Pihalnega orkestra jeseniških železarjev in krajšim koncertom mlajšega mladinskega pevskega zbora Osnovne šole Prežihov Voranc, pod vodstvom zborovodkinje Stanke Mencinger, ter prikazom petih festivalskih filmov. Dve projekciji so imeli še v petek, 21. aprila, in že navedeno za zaključek festivala.

Miha Mazzini

Drobtinice - 46

— Ne verjamem v boga. Bom že moral začeti, če hočem najti krivca, ki me je tako zajeбал. Nobenega talenta nimam in nobene nadarjenosti. Nobene možnosti, da se izvečim iz dreka. Obsojen sem na železarno do smrti. Še veliko je takih, boš rekel. Gledam Ibra. Z vsem je zadovoljen. Drugi tudi. Edina skrb jim je nogomet. Mislijo, da sem nor, ker ne poznam vseh nogometašev na izust. Vseskozi me nekaj grize. Premišljujem. Ne morem nehati misliti. Hočem proč. Ven. Iz železarne, iz sebe. Delal sem že v Nemčiji.

Tega nisem vedel.

— Tovarna kot ta. Isto sranje. Boljša plača. Edino to.

Vstal je in pričel hoditi v majhnih krogih. Njegov glas je bilo razločno slišati v tišini noči.

Zakril sem cigareto z dlanjo in potegnil. Gledal sem dlan, ki je zatrepetala v oranžni svetlobi.

— Včasih se mi zdi, da imam edini med onimi na sihtu možgane. Premalo, da bi se potegnil iz dreka in preveč za to, kar sem. Ravno dovolj za nezadovoljstvo. Nalagam koks in ne najdem smisla. Vsaka opica bi to bolje naredila.

Selim je bil v zapozneli puberteti. Brez dvoma. Postavljal je vprašanja, ki te žgo dolocena leta. Potem jih pozabiš in otopiš.

Nekateri s pokom, drugi s stokom.

— Pravijo, svoboden si. Daj odpoved in spizdi. Lahko je biti svoboden, če imaš polno denarja. Če lahko rečeš, sedaj me je prijel iti v Rim, in greš. Kupiš karto za avion.

Pričelo me je zebsti. Vstal sem.

Selim je krenil po pobočju navzdol. Dohitel sem ga. Hodeč drug za drugim sva prišla na potko.

Nenadoma se je sunkovito ustavil. Zaletel sem se vanj.

Obrnil se je. Njegov pogled se mi je zažrl v oči.

— Nočem biti tako kot drugi. Nočem. Crkniti in nič ne ostane za tabo. Nočem!

Oči so žarele v mesečini. Bilo je videti, kot da gorijo. Stresel sem se.

Ničesar ni bilo, kar bi mu lahko rekel. So stvari, ki jih mora urediti vsakdo sam.

Pogledal sem skozi krošnje. Nebo je napol zakrivalo nasprotno pobočje. Spomnil sem se Nudla, slonečega ob zidu bunkerja. Z dreki okoli.

Selim je že stopal naprej. Molče sva prišla v dolino.

Psi so lajali.

Preko vrtov na cesto. Stanovanja v blokkih so bila temna.

Obstala sva na pločniku.

Se spogledala.

Krenila vsak v svojo smer.

Ustavil sem se in pogledal za njim. Široka ramena, ki se počasi oddaljujejo.

Mogoče je začutil pogled na hrbtu. Obrnil se je.

— Ah, ratio, ratio! Koliko sam zbog tebe prepatil! — sem polglasno dejal.

Ne vem, če me je slišal. Pokazal mi je hrbet.

Železarniška ograja je metala nanj mrežasto senco.

Dvigalo je zabrnelo.

9

Poštar je metal pisma v nabiralnik. Pozdravila sva se in izmenjala nekaj vljudnostnih fraz. Ne, ne nameravam se vrniti nazaj na pošto. Na kozarček pa kdaj drugič. Sedaj imam opravke. Pokvarjeno se je zarežal. Pogledal navzgor, h Karlinim vratom. Poštarijem ne ostane nič skrito.

Pozvonil sem. Še enkrat. Ni je bilo.

Odprla so se vrata na nasprotnem koncu hodnika. Sivolasla, debelušna upokojenka z mrežico čez lase. Verjetno me je čakala.

— Šla je, — je rekla.

Stopil sem bliže.

— Mislite, ven?

— Odselila se je.

Pričakoval sem to. Vseeno boli, čeprav se pripravljam.

— Kdaj?

— Zgodaj jutraj. Veste, ne morem spati...

— Ja, in? — sem zasikal.

— Pred pol ure so prišli delavci s kamionom in naložili vse iz stanovanja. So rekli, peljejo na odpad. S sabo je vzela le majhen kovček.

Prijel sem ograjo in stisnil. Členki so pobelili. Hotel sem oditi, ko je stara spet spregovorila.

— Pustila je sporočilo za vas.

Premolknila je in se odkrehala. Majhna mučenja prinašajo velike radosti.

— Rekla je, ponovila bom dobesedno: tam kot suknjič. To je vse. Nič drugega.

Vprašujoče me je pogledala in razganjalo jo je od firbca.

S pestjo sem udaril po električni omarici.

Skočila je korak nazaj. Pripravljena takoj zapreti vrata.

Omarica se je cvileče odprla.

Notri je slonela kuverta. Zalepljena z lepilnim trakom. Velik format. Poskušal sem jo parati po šivu. Zgubil sem potrpljenje in jo scefural.

Debel paket prepognjenih listov. Na vrhu majhen listič, ki mi je spolzel med prsti in padel na tla.

Sklonil sem se ponj in ga prebral že malo nad tlemi. Zbogom je pisalo.

Brez podpisa.

Razgrnil sem sveženj. Stara je stopila dva koraka naprej. Mogoče bo ujela kaj.

(se nadaljuje)

Želite uživati ob prijetnih melodijah, glasbi ter plesih folklorne skupine?

Pridite!
V kulturni dom na Dovje
v
sredo, 26. aprila, ob 20. uri,

kjer bodo v počastitev dneva OF in 1. maja nastopili:
— oktet DO LIP Bled,
— recitatorji,
— glasbeniki ter
— folklorna skupina KUD Jaka Rabič

Kud Jaka Rabič
Dovje-Mojstrana

[illegible]

Strelski šport ima entuziaste na Javorniku in v Mojstrani

V jeseniški občini se strelski šport srečuje z najrazličnejšimi problemi, ki ovirajo njegov razvoj. Posamezni entuziasti vztrajajo in temu športu želijo dati večjo veljavo. Pomoč jim nudi predvsem Zveza telesnokulturnih organizacij Jesenice, sicer pa se mora Občinska strelska zveza navadno znajti sama, če želi dobiti vsaj minimalna sredstva za delo.

V občini aktivno delujeta le dve strelski družini na Javorniku in v Mojstrani. Na letnih konferencah v preteklem tednu so člani obeh družin ponovno opozorili na znane probleme, pohvalili pa so se lahko tudi z nekaterimi lepimi dosežki.

Na Javorniku primanjkuje kadra

Člani Strelske družine Triglav Javornik-Koroška Bela so na letni konferenci ugotovljali, da primanjkuje predvsem vodstvenega in strokovnega kadra. Uvodno poročilo je zbranim posredoval predsednik družine Ivica Klanica, ki je orisal osnovno dejavnost in probleme.

Družina ima urejeno avtomatsko strelišče v prostorih Delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku. Na treninge prihaja tudi precej mladih, na letni konferenci pa so se zavzeli, da je treba še izboljšati sodelovanje s strelskim krožkom na osnovni šoli Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela. Prav tako dobro

sodelujejo tudi z Občinsko strelsko zvezo, Strelsko družino Janez Mrak Dovje-Mojstrana, Postajo milice Jesenice in Občinsko konferenco ZSMS Jesenice.

Med pomembnimi načrti velja omeniti ureditev strelišča za malokalibrsko puško v Lipcah.

Na letni konferenci so podelili tudi več priznanj. Značko ob 40-letnici Strelske zveze Jugoslavije sta prejeli Vera Otrin in Majda Kralj. Značko pionir — dober strelec so prejeli: Luka Strajnar, Zdravko Basara, Klavdij Demšar, Elvis Demšar, Mojca Tomazin in Monika Arh. Pri mladincih so značke prejeli: Franci Golob, Amir Musić, Mihael Sefić, Rudi Šapek, Elisa Seničak, Elida Seničak, Barbara Obid in Borka Krejčič.

Priznanje na družinskem tekmovanju za zlato puščico je za sezono 1987-88 prejela Majda Kralj, za sezono 1988-89 pa Vojko Grebenšek.

V Mojstrani aktiven šolski strelski krožek

Na letni volilni konferenci Strelske družine Janez Mrak Dovje-Mojstrana je o delu najprej spregovoril predsednik Vuko Lešnjak. Med drugim je dejal, da se je povečalo število članov na 258, poudaril je pomen avtomatskega strelišča v Mojstrani, ki so ga pred leti z udarniškim delom in ob pomoči delovnih in drugih organizacij zgradili člani strelske družine.

Zelo aktiven je šolski strelski krožek na osnovni šoli 16. december v Mojstrani. Pionirji sodelujejo na številnih tekmovanjih, uspehe pa dosegajo na občinskih in republičkih tekmovanjih, sodelovali so tudi na državnem prvenstvu. Na letni konferenci so izrazili posebno zahvalo vodstvu šole za razumevanje in pomoč.

Strelska družina Janez Mrak že 15 let v Zgornji Radovni organizira zanimivo tekmovanje Patuljni tek na smučeh. V razpravi so menili, da je tekmovanje izredno privlačno, v zadnjih letih pa je sodelujočih ekip manj. Menili so, da morajo poiskati bolj zanimive organizacijske oblike, na tekmovanje pa povabiti več šolskih ekip.

Za novega predsednika strelske družine so ponovno izvolili Vuka Lešnjaka, sprejeli pa so tudi obsežni program dela. Organizirali bodo najrazličnejša tekmovanja, pomagali bodo pri izvedbi obrambnih dnevo Osnovne šole 16. december, Kovinske opreme in LIP Bled TOZD Mojstrana, sodelovali bodo tudi s člani krajevne organizacije ZRVS. Med pomembnimi nalogami bo tudi pridobivanje novih mentorjev za delo z mladimi.

Na letni konferenci so podelili več priznanj. Za uspehe so priznanja prejeli Robi Makuc, Matjaž Mrak in Uroš Kemperle. Značko pionir-dober strelec so prejeli: Samo Vilfan, Gašper Dovžan, Matjaž Klinar in Sašo Boško; značko dober strelec Robert Benet, Jure Benet in Tomaž Pogacnik, značko odlični strelec pa Matjaž Mrak, Robi Makuc, Uroš Kemperle, Matej Tolar, Grega Suljanovič, Franci Rabič, Drago Makuc in Miha Rabič.

J.R.

Namizni tenis

Smrekar in Nišavičeva zmagovalca

Na tradicionalnem memorialnem turnirju Judite Pavlič-Novak, ki je bil v soboto na Jesenicah v izvedbi domačega namiznotenjskega kluba, je nastopilo okrog 140 igralcev in igralic iz 14 klubov Slovenije ter 8 gostov iz Trsta. Prireditelj je v splošno zadovoljstvo lepo uspela, pa tudi organizacija sama je bila brezhibna. Čeprav niso nastopili vsi najboljši igralci in igralke iz Slovenije, to ni vplivalo na zanimivost tekmovanja, saj so številni mladi igralci pokazali obilo tehničnega znanja in borbenosti. Kar precej iger se je končalo po tretjem setu v podaljšanji igri, kar je dokaz velike izenačenosti.

Posebni presenečenj ni bilo, zmagali so v glavnem favoriti: pri članih je bil nepremagljiv lanskoletni mladinski državni prvak Robert Smrekar iz Ljubljane, član Kovina-Olimpije. Pri članicah in mladinkah je bila dvojna zmagovalka neprekosljiva Tanja Nišavič, članica Ilirije iz Ljubljane. Prvo mesto pri mladincih pa je odšlo v Maribor; osvojil ga je Aleš Firdrih, član Strojne Maribor.

Od jeseniških igralcev je omeniti predvsem uspeh igralca. V skupini članic je Vanja Klemenc nepričakovano osvojila srebrno medaljo z drugim mestom, Barbara Markež je bila 3.-4, Urša Samar in Mojca Smolej pa na 5.-6. mestu. V skupini mladink sta osvojili mladinki Markež

ževa in Zupančičeva 3.-4. mesto, Klemenčeva pa 5.

Pri mladincih sta Zmago Pem in Robert Ferberžar pristala na 5.-8. mestu, Željko Šmitran pa se je med člani uvrstil na 9.-16. mesto.

Od gostov iz Italije je omeniti uspeh Mersija, ki je v skupini mladincev osvojil 3.-4. mesto, pri članih pa se je Infantolini uspel uvrstiti med osem najboljših.

BK Jesenice vabi k sodelovanju

Balinarski klub Jesenice vabi k sodelovanju dva sodelavca, ki bi bila pripravljena honorarno urejati igrišča v Bazi na Jesenicah.

Dodatne informacije na 82-602 in 82-521.

Gorenjsko prvenstvo DU v kegljanju na asfaltu v Kamniku

V četrtek, 20. aprila, je bilo v Kamniku organizirano prvenstvo ekip DU Gorenjske regije v kegljanju na asfaltu. Tekmovanja se je udeležilo skupno osem ekip tri ženske ekipe ter pet moških ekip, tekmovanja se niso udeležili le kegljači iz občine Škofja Loka.

Ženske ekipe so se pomerile po sistemu 3 x 50 lučajev, doseženi so bili naslednji rezultati: 1. mesto ekipa iz Kamnika, 2. mesto ekipa iz Trzica, ekipa iz Radovljice pa je zasedla 3. mesto. Iz tega je razvidno, da je ekipa iz Kamnika dobila prehodni pokal ter pravico nastopa na

republiškem prvenstvu DU Slovenije.

Jeseniška moška ekipa si je priporila prehodni pokal ter pravico nastopa na prvenstvu DU Slovenije v kegljanju na asfaltu, ki bo v jeseni v Ljubljani. Prehodni pokal so do sedaj osvojile ekipe: leta 1983 DU Jesenice, leta 1984 DU Kranj, leta 1985 Jesenice, 1986 DU Jesenice, 1986 Jesenice, 1987 DU Kranj, 1988 DU Trzica, 1989 Jesenice.

Za Jesenice so kegljali člani DU Jesenice in člani DU Javornik-Koroška Bela.

Stane Torkar

Obvestilo ljubiteljem tenisa

Vse ljubitelje tenisa obveščamo, da bo v sredo, 26. aprila ob 16. uri sestanek, na katerem se bomo dogovorili o razporedu igranja tenisa v letošnji sezoni. Če bo vreme slabo, bo sestanek v gostišču Kres.

Vabljeni!

Razpis

prvenstva Železarne Jesenice v odbojki

Organizator prvenstva je Komisija za športno rekreacijo, izvajalec pa OK Jesenice. Vodja tekmovanja bo Marjan Mahnič.

Tekmuje se po pravilih Odbojarske zveze Slovenije z dodatki Pravilnika o delavsko športno rekreativnih igrah Železarne Jesenice. Ekipa šteje 6 igralcev in 4 rezervne igralce, ki se neomejeno menjaajo. Igra se po sistemu vsak z vsakim v skupini, na dva dobljena seta. Ekipa lahko nastopi z najmanj 5 igralci. Ekipa je lahko tudi mešana.

Prijave pošljite na sindikat Železarne do 4. maja do 13. ure, ko bo zbiranje v sejni sobi sindikata.

Hokejska tombola

Pri HK Jesenice tudi letos pripravljajo hokejsko tombolo, ki bo 18. junija ob 14. uri v športnem parku Podmežakla.

Tombola bo ob vsakem vremenu, izrtežek pa bodo namenili za razvoj hokeja na Jesenicah.

J.R.

Partizanski dom na vodiški planini odprt za prvomajske praznike

Upravni odbor Partizanskega doma Vodiška planina pri Občinskem odboru ZZZB NOV je sklenil, da bo ta med borci priljubljeni počitniški objekt v osrčju partizanske Jelovice letos izjemoma odprt za izletniške in turistične skupine ter za posamezne goste že za prvomajske praznike.

Goste bodo sprejemali že od četrtega, 27. aprila, vse gostinske storitve pa bodo nudili do 3. maja. Razen tega bo dom sprejemal posamezne goste in skupine tudi vsak konec tedna ob sobotah in nedeljah vključno do nedelje, 11. junija. Z rednim sezonskim poslovanjem bo dom pričel 15. junija, ko pričakujejo že prve večje skupine gostov na desetdnevne počitnice. Desetdnevne izmene gostov se bodo vrstile do konca septembra, če bo vreme dovoljevalo, pa bodo obratovali tudi v mesecu oktobru, ko je na Jelovici še posebno prijetno.

Čeprav je ta planinska turistična postojanja na Vodiški planini na nadmorski višini 1118 metrov že dokaj znana in vabljiva gorska točka izletnikov in motoriziranih obiskovalcev (od Radovljice oddaljena po dobri gozdni cesti le 24 km), marsikateri ljubitelj planin, ki se namesto za morjeraje odloči za dopust na Jelovici, najbrž še ni dovolj seznanjen z vsemi prednostmi takšne

ga letovanja ter pogoji bivanja v Partizanskem domu. Prijazno osebje, domača hrana in okolje in nenazadnje razmeroma nizke cene oskrbnega dne bodo zadostna spodbuda tistim, ki se bodo odzvali vabljivostim gozdne romantike in miru. Razen tega so za udobje vaje gostov na volji televizijski sprejemnik, telefon in časopisje, ki ga redno dobivajo s pošto.

Mladinci HK Jesenice državni prvaki 1988-89 (foto: Franc Črv)

Obveščamo vse nastopajoče člane selekcij hokejskega kluba Jesenice, ki so nastopili na zaključni prireditvi, da lahko naročijo fotografije v razstavnem salonu Dolik.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

CSUI JESENICE

Enota za izobraževanje ob delu

CSUI Jesenice razpisuje v šolskem letu 1989/90 za izobraževanje ob delu naslednje usmeritve in smeri:

VIP	NAZIV SMERI IZOBRAŽEVANJA	POKLICI, DELA OZ. NALOGE
1. Pridobivanje, predelava in obdelava kovin (SKR)	A. Pridobivanje in predelava kovin (II)	— različna enostavna in manj zahtevna dela pri pridobivanju grodlja, barvnih kovin in zlitin, pridobivanje jekla — manj zahtevna dela v livarnah — manj zahtevna dela pri izdelavi metalurških proizvodov — dela pri čiščenju metalurških proizvodov — manj zahtevna dela pri metalurško-kemični obdelavi izdelkov in mineralurgiji
	B. Obdelava kovin (II)	— ročna obdelava kovin — dela na manj zahtevnih strojih in napravah — montažna in vzdrževalna dela v procesni proizvodnji — manj zahtevna montažna in vzdrževalna dela v energetiki — manj zahtevna dela v varilstvu
2. Metalurgija (SR)	A. Talilec — livar (IV)	— vodenje obratovanja livnih naprav — dela in naloge pri pripravi vložka — proizvodnja glinice — elektroliza glinice — vodenje obratovanja talilnih peči — litje barvnih kovin — priprava vložka za jeklarsko predelavo — pridobivanje jekla po različnih postopkih
	B. Kalupar — livar (IV)	— izdelava kalupov, ročno, strojno s šablono — izdelava jeder — vlivanje v peščene kalupe — tlačno litje — čiščenje vlitkov
	C. Livarski modelar (IV)	— izdelava različnih modelov iz lesa — izdelava različnih modelov iz umetnih snovi — izdelava modelov za jedra — izdelava skeletov in šablon
	Č. Gradbinec industrijskih peči (IV)	— izdelava industrijskih peči — popravilo peči in ponov — tekoče vzdrževanje industrijskih peči
	D. Preoblikovalec (IV)	— valjanje jekla in barvnih kovin — stiskanje in iztiskavanje profilov — žarjenje — kaljenje — umetno kovanje in druge vrste kovanja — eluksiranje — adjustiranje — pletenje žice
3. Metalurgija NAD	A. Obratni metalurški tehnik (V)	— kontrola v neposredni proizvodnji in v laboratorijih — priprava dela — zahtevna operativna dela na metalurških procesnih napravah
4. Kovinarstvo in strojništvo (SR)	A. Oblikovalec kovin (IV)	— strugar — frezalec — vrtalec — ostrilec — brusilec — orodjar — mehanik obdelovalnih strojev
	B. Preoblikovalec in spajalec kovin (IV)	— konstrukcijski ključavničar — varilec
	C. Strojni mehanik (IV)	— mehanik delovnih strojev industrijskih naprav — mehanik energetskih strojev in naprav — mehanik industrijskih strojev in naprav
5. Kovinarstvo in strojništvo NAD	A. Obratni strojni tehnik (V)	— organizacija in vodenje dela v neposredni proizvodnji in storitvi — upravljanje zahtevnih procesnih naprav — izvajanje zahtevnih del in nalog v neposredni proizvodnji in storitvi — kontrola dela v proizvodnji in v laboratorijih

POGOJI ZA VPIS:

- starost 18 let
- SKR program:
 - šolanje traja dve leti,
 - izpolnjena osnovnošolska obveznost (najmanj 6. r. osnovne šole),
 - ustrezno zdravstveno stanje in
 - ustrezna zaposlitev v stroki s priporočilom TOZD (metalurška ali kovinarsko-predelovalna stroka).

SR program:

- šolanje traja tri leta,
- zaključen 8 r. osnovne šole,
- ustrezno zdravstveno stanje in
- ustrezna zaposlitev v stroki s priporočilom TOZD (metalurška ali kovinarsko-predelovalna stroka).

NAD program:

- šolanje traja dve leti,
- uspešno zaključena kovinarska, metalurška ali avtomehanična šola,
- najmanj eno leto delovnih izkušenj v ustrezni smeri,
- če kandidat ni končal ene od zgoraj navedenih smeri, mora imeti pet let delovnih izkušenj v kovinarski ali metalurški stroki in mora opraviti izpit iz ustreznega programa (teorija in praksa).

Za vpis je potrebno predložiti na Enoto za izobraževanje ob delu naslednje:

- vlogo na obrazcu 1.20,
- zaključno spričevalo OŠ,
- za NAD program tudi diplomu IV. stopnje,
- potrdilo o zaposlitvi,
- izjavo DO o plačevanju šolnine in
- zdravniško potrdilo.

Prijave pošljite do 1. septembra na CSUI Jesenice, Enota za izobraževanje ob delu. Oddelki bodo odprti le, če bo prijavljenih za lošno število kandidatov.